

ELŐFIZETÉS
 HELYSÉN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
 VIDEKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
 HIRDELTESEK:
 4-ban ábrás példány egyszer 20 fill.
 minden következőjéül 15 fillér.
 Nyitólár: 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, január 17.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Bajok a katedrán.
 Apponyi a harmadik egyetemről.
 A vasutasok estélye.
 A békés-oszabai önjelölt.
 Marquet, Páris banditája.
 Új gyár Aradon.
 A turista-egyesület tervel.
 Tamásdát lefőzték!
 Egy család tragédiája.
 A női szörnycetegek.
 Apponyi Aradon.
 Az aradi Lloyd-palota.
 Borzalmas földrengés.
 Az aradi helyőrség királygyakorlaton.
 Arad és Temesvár.
 Tárca: A nagy költő életéből.
 Irta: Henryk Pontoppidan.
 Csarnok: Skrebetz örnagy nénotája. Irta: Kulinyi J.

Bajok a katedrán.

Arad, január 16.

Hogy a képviselő urak rendes körülmények közt fülíg szerelmesek volnának a kultur-kérdésekbe, a jóakarát se foghatja rájuk. Rövidesen szokás elintézni a kultusz-tárca szegényes tartalmát, nem igen keresve, hova mennyi jut belőle s hol mennyi kamatot hoz az ország pénze a kultúra veteményes kertjében.

Ez idén, úgy látszik, a kulturális ügyek találkoznak a legnagyobb érdeklődéssel a parlamentben. Egymás sarkát tápassza a sok szónok, ki okos, ki okatlan beszéddel s bár a leszónoklottságból is kitelnék már egy regiment, a java még hátra van. Mintha lelkiismeretbeli kötelességüknek tartanák a parlamentbeliek

egyszerre behozni azt a sok esztendő mulasztást, aminek vádja a multat illeti, de sok balkövetkezését a jelen nyögi.

Sajnos, ez az érdeklődés most is inkább csak látszat. Nem a lélekbeli meggyőződés az alapja, hanem az érdek, meg a botrányoknak mindnyájunkkal közös kedvelése. Erdek, ami az új egyetem ügyét illeti, a skandalumokban való gyönyörködés, ha a régi egyetemekről van szó.

Mert ime, mikor nincs egyéb dolga ennek az országnak, mint licitálni egy új egyetemért, mely új székhelye legyen a magyar tudománynak, akkor sül ki, hogy be kellene csukni azt is, ami már megvan. Be kellene csukni az erkölcs és a tudomány érdekében.

Körülbelül ezt a következtetést lehet levonni a legutóbbi parlamenti felszólalásokból, ha tárgyilagos szemmel nézzük őket. Ha eltekintünk az izetlen és ostoba felekezeti nekirugaszkodásoktól; ha tulateszük magunkat az önkéntelen humoron és elriasztó durvaságon, amely az ügy rovására csakugy árad egyik-másik leleplezőből; ha torzító tükör nélkül tekintjük is a tényeket: a legkomolyabb okunk van az elszomorodásra és az aggodalomra. Mi lesz ebből az országból, ha ennyire van már az erkölcsi és a tudományos züllés utján az az intézmény, ahol a magyar értelmiség nevelődik?

Csak azokat az adatokat tartjuk itt szem előtt, amelyeknek megcáfolásával még csak kísérletet se láttunk, vagy ol-

vastunk sehol, csak azokat a vádak, melyek ellen a vádlottak nem tiltakozhatnak, — mert azok már régen rájuk vannak bizonyítva. A legkifogástalanabb teljességgel, pontos tudományos apparátussal, schwarz auf weisz, ahogy az akadémia nyelvén mondják. Hiszen a magyar közönség tulajdonkép nem is hall tudományos életünkről máskor, csak ha valami tudományos botrány elpukkan, ha egyik tudós irigysége rábizonyít a másikra valami ostobán vakmerő plágiumot s ha a komoly muzsák egyik-másik kedveltjéről a törvényszéki rovatban derül ki, hogy a jámbor tudós tulajdonkép kitűnő üzletember.

Ez persze mind magánügy volna s nem tartoznék senkire sem, ha több ilyen módon hirre jutott tudós egyetemi tanszékre nem jutott volna s ott is nem üz-nő mesterségét. Ném a tudományt, hanem az üzletcsinálást, sokszor a hallgatói bő-rére. Azok a vádak, amelyeknek fősorolása olyan kellemes perceket szerzett a máskor unatkozó parlamentnek, egy cseppet sem újak. Mindenki ismeri ezeket, sőt ezeknél különbeket, akinek az utolsó tíz esztendő alatt dolga volt az egyetemen. Ezek a vádak inkább a magyar tudomány züllöttségét illetik, de nem kevésbbé súlyosak azok, amelyek a Közli Jánosok katedrai működésére vonatkoznak s amelyek csak egy-egy revolverlövés visszhangjaképen verik föl az országot, mikor egy-egy ifju életet az alma mater öléből a halálba kerget a rendszer.

A törvényhozás alapos figyelme már

A nagy költő életéből.

Irta: Henryk Pontoppidan.

A híres könyvkiadónak előszobájában, dobogó szívvel várakozott egy fiatal ember. Még csak tizenhétéves volt mindössze és költő. Fekete szemében is benne izzott, lángolt a művészetért való szent hevület.

A tizenhétéves költő egy csomó kéziratot szorongatott a hónalja alatt. A csomóban csupa vers volt, tele vágyakozással, érzéssel, siránkozással és tettvágygyal. Éjszakánként írta őket, az ihlet óráiban és most eljött velük a híres könyvkiadóhoz, hogy szerencsét próbáljon velük.

Félénken, de mégis határozottan kopogtatott, aztán pedig belépett a hatalmas férfiú dolgozószobájába. Abba a szobába, amelyet magasztosnak gondolt, gyönyörűnek, mert tudta, hogy ezen keresztül vezet az út a Parnasszus és a halhatatlanság felé.

Könyvespolcok és híres költők szobrai díszítették a dolgozószobát, amelynek íróasztala előtt ült a kiadó. Apró emberke volt, hosszú szakálu. Arany keretbe foglalt szemüveget viselt. És kopasz volt a tarkója, úgy hogy mint valami tükör, olyan fényes volt a koponyája.

A kiadó nagyon méltóságteljesen köszöntötte az ifju költőt, helylyel kínálta meg, aztán

átvette tőle a kéziratömeget és lapozni kezdett benne.

E közben a fiatalember néma mozdulatlansággal ült helyén. Csak a tekintetét jártatta körül a költők szobrain. És úgy rémlett előtte, mintha azok a híres emberek most mind-mind szánakozva néznének reá.

A kiadó hirtelen felkiáltott:
 — Fiatal ember, maga tehetséges. Igen nagy tehetség... Azt hiszem valóságos lángész! Ezzel most már tisztában vagyok. De — megbocsátja, ha kijelentem, hogy az ön dolgai ósdiak, elavultak. Mindnek penész szaga van. Hiszen nézzük csak a költeménye címeit: „A holdhoz,” „Sóhaj,” „Ó”. . . . Borzasztóan elköpottak már ezek a témák. Talán két-három esztendővel ezelőtt még tetszettek volna ezek a versek, ma az nban lehetetlenek. A közönség betelt a szentimentális versekkel. Nem kér belőlük. Utálja őket. . . . Fiatal ember, ön nem haladt a korrall! Ön nem vette észre, hogy a költészet új ösvényt hasított, s az érzék helyett ma már a szociális kérdéseket veszik lanójukra a poéták. . . . Ma a költők azt dalolják meg, hogy az élet csupa szenvedés és nyomor. Korunknak gyilkos betegségeit kell megénekelni. Mit tudom én, én nem vagyok végre költő. . . . Ma az kell, hogy megírják, hogyan élőködnek a gazdagok a szegények rovására és így tovább. . . . Olvasta például a kiadásomban legutóbb megjelent pompás és óriási sikert aratott,

a „Szemetes hordó” című versgyűjteményt? Nem? Hát olvassa el. Itt van, vigye haza. Tanulmányozza. Ez kell ma. Ilyeneket írjon. Aztán hozza el nekem, mert maga tehetséges ember, akinek szívesen kiadom a verseit. Ha ilyeneket ír, kezeskedem róla, hogy maga rövid idő múlva híres ember lesz.

A fiatal költő hazasiertett padlásszobácskájába és rögtön olvasni kezdte a magával hozott könyvet. Mint megannyi izzó és gyújtó parázs hullott lelkébe a híres kiadónak minden szava. Valami szent hevülettel bujta a könyvnek ezerháromszázhatvankilenc versét. És amikor a végére ért, tűzbe dobta a maga szelidhangú költeményeit.

Most már tudta, milyen cél felé kell törnie.

Már a következő napon hozzáfogott a munkához. Éjjel-nappal egyforma hévvel dolgozott és tanult. Gyomrában dult az éhség. Az ujjai kékre fagytak, ő maga is majdnem megdermedt szobácskájában. Közben pedig írt verseket, tele szent rajongással és megénekelte nyomorát, vergődését, szenvedéseit, harcát az élettel, rövid életének nagy vívódásait. Panaszlotta, hogy csalódott reményeiben, amelyek valamikor a dicsőség glóriájával kecsegtették. És multak az évek. Így érték meg és felgyültek alkotásai, amelyekbe beleöntötte lelkét és gondolatait. Azt hitte, hogy most meghódította, amire vágyott: a halhatatlanságot.

régóta nem terjed ki a felsőiskolai oktatásra, ezáltal nem keressük, miért s ez az oka annak, hogy népiskoláink és középiskoláink hasonlíthatatlanul különben teljesítik hivatásukat, mint az egyetem. Kultuszminisztereink kitűnő jogászok, volt már köztük író is, globe-trotter is. szenedelmes dinnyész is, sőt olyan is volt, aki a tudományhoz konyított, azonban fogalmuk sincs arról, hogy hogyan mérjük és hogyan kellene mérni a tudományt az iskolákban. Féliszeg és fél-intézkedésekkel van megnyomorítva a középiskolai élet, de a főiskolákon szabadon virul a slendrián. A középiskolai tanárok huszával tarthatnak ugyan kosztosokat, így duplázván meg a tanári fizetést, de a privátától eltiltotta szegényeket egy drákói rendelet. A tekintetes tanár urak lelkiismeretességét és becsületességét ellenőrzik, a nagyságos és méltóságos professzor urak lelkiismeretét és becsületét azonban nem vigyázza semmi felsőbbtség. Legföljebb ők maguk ellenőrzik egymást. Kíváncsian várjuk, mit fog szólni Apponyi Albert azokra a vádakra, melyek nyilvánvalóvá teszik a példabeszéd igazságát az egymás szemét ki nem vajú hollókról. (=)

Apponyi a harmadik egyetemről. A leintett Hencz.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 16

A folyosón szokatlan élénkség van. Tán azért, mert interpellációs nap van és ilyenkor a t. Ház egy kis politikai pikantériát vár, vagy mert híre jár, hogy Apponyi is fog beszélni. Tény, hogy az interpellációs könyvbe Samassa János jegyezte be interpellációt a kereskedelmi miniszterhez a magyar államvasutak ügykezelésében előforduló hiányok miatt.

Justh Gyula Apponyi és Wekerle társaságában jön ki az elnöki szobából. Élénken beszélgetnek egymással. Aztán elvegyül az elnök a t. honatyák közé. A tegnapi incidenst pertraktálják.

Amikor végre már sok verse volt, kiváló gatta közülök a legszebb dalokat, összegyűjtötte őket és elküldötte a kéziratokat a kiadónak. Nyolc nappal később aztán maga is megjelent a kiadónál.

Az elmúlt esztendő folyamán a kiadó nekigömbölyödött kissé. Nem hordott már hosszú szakált, bajuszát azonban kackiásan felkunkorította. A gomblyukában pedig pompás róza ékeskedett.

Mihelyt a költő belépett hozzá, a kis potrohos felkiáltott:

— Uram, elolvastam a verseit és most is csak azt ismételhetem, amit első találkozásunkor mondtam . . .

Őn nagy, kiválóan nagy tehetség. Költő, még pedig a legjavából. De fájdalom, őn nem halad a korrallal. Az ördögbe is, miért nem halad a korrallal? Most is miket hozott ide? Csupa elavult dolgot, a szegénységről és nyomorról. És a kötetének címe is milyen nevetséges: „A szegénység ölében.” Az e felével torkig van ma már a közönség. Mit akar? ki ellen panaszkodik? Miért? Amíg a nap sugaraival beanyozza a világot, amíg szép asszonyok vannak a földön és amíg tüzes nedűje van a szőlőtökének, addig nincs miért kétségbeesnie. Hát nem szebb ezekről dalolni, mint arról, hogy a kórházban fogja befejezni életét? Eppen azért nagyon meglep, hogy őn, aki olyan kiváló tehetség, ezekre a dolgokra nem jött rá magától. Számot kell vetnie azzal, hogy a közönség ma azokat szereti, akik az életnek csa-

— Csekélység! Igazán kis ügy! hangzik innen is, onnan is.

Justh haragosan felel:

— Jó, jó, ha csekély dolgokban nem tartok rendet, mi lesz a nagyoknál majd?

Az öreg Szappanos bácsi hamiskásan vág közbe:

— Mért nem hagytad beszélni azt a Kmettyt, mikor amúgy is lányokról volt szó? (Kmetty ugyanis éppen az egyetem nőhallgatóiról beszélt.)

Kévéssel 10 óra után az elnök megnyitja az ülést, s javasolja, hogy arra való tekintettel, hogy Bernáth Dezső képviselőt délután három óraker temetik, már két óraker térjenek át az interpellációra. (Helyeslés.)

(A miniszter beszél.)

Apponyi Albert gróf: A közoktatás majdnem minden ága reformra szorul, de ebből a tényből nem lehet a multa csak elítélő következtetéseket levonni. Mert ha a volt kormányok minden dolgát el nem ismeri is, nem is helyesli, annyit koncedál, hogy azok sok buzgósággal és jóakarattal végezték a dolgukat és sok becses eredményt mutathatnak fel.

(Válasz Hencznek.)

Mindenekelőtt az egyetemről akar szólni. (Halljuk!) Egyetért Ballagival abban, hogy az egyetem szervezetének nincs alkotmányos alapja. Az is igaz, hogy a tanároknál bizonyos inkompatibilitás áll fenn s ezen iparkodni fog az autonómia sérelme nélkül segíteni. Foglalkozik a középiskolai tanárképzés reformjaival, de Hencz leszólásai a tudományos intézetek és tanárok ellen, nem méltók arra, hogy reflektáljon rájuk. Azért, mert ez intézetekkel szemben nem tartja magát felettes hatóságnak, ő csak felügyelő hatóság, de ha a támadások alaposágában hinne, megvizsgálná azokat. Például Hencz az angol irodalmi tanszékről is beszélt. Hát ez a katedra olyan született angolul van betöltve, aki a tudomány színvonalán áll, a magyar állampolgárságot is megszerezte és a magyarságnak az angol sajtóban jó szolgálásokat tesz. Ilyenformán akarja a francia tanszéket is betölteni. (Helyeslés.) Hencz erősen megtámadta a magánintézetek nevelési rendszerét; ezek csakugyan az urhaináságnak tultengései s iparkodni fog az itt tényleg fennálló bajokon segíteni.

(A harmadik egyetem.)

Itt mindjárt szólni akar a harmadik egyetemről is. Neki is az a meggyőződése, hogy a tulsufolttság megszüntetésére nem egy, hanem legalább két új egyetemre volna szükség. Mint hogy azonban a negyediket a harmadik előtt felállítani nem lehet (Derültség), tehát most

pongó örömeit zengik . . . Menjen haza kedves barátom és írjon ezentul színes, életkedvtől pezsgő, ha lehet pajkos verseket. Akkor aztán én is meg teszek önért mindent. Merített papíron fogom kiadni költeményeit. Gyönyörű illusztrációkkal. Fejlécekkel. Hihetetlen sikere lesz. Ön fel fog tűnni. Mint egy meteor, az irodalom egén . . .

Félig elkáprázva támolygott le a költő az utcára. A vihar végig szántott a városban, paszkolt az eső. A költő hazaosont, hogy rideg és elhagyott padlásszobában megénekelje az élet örömeit.

És újra megkezdte az alkotás láza. Dolgozott hévvel. A művészetért való szent rajongás újra lángra lobbant és a régi erővel lobogott elgyőrtött lelkében. És néha, amikor asztala fölé hajtva a fejét elaludt, azt álmodta, hogy ezek a kopár falak, amelyek között életét tengette, elváltoznak és egyszerre márványoszlopos, tükrös, fényes palotában látta magát, ahol öröm volt minden és bübajosság, meg gyönyör. A tündérpalota ablakából pedig kéklő tengerre nyílt kilátása, a tengerben pedig habos testű, mezítelen nimfák fürödtek.

Multak az évek, de a költő nem vette ezt észre. Őszült a haja, s ő nem tudott róla. Penészes kenyéret evett, a ruhái pedig rongyokban lógtak le testéről. Ő azonban királynak érezte magát és fiatalnak, akinek lába előszörva hever a világnak valamennyi kincse.

. . . És egy napon megint megjelent a

csak erről akar beszélni. Bánffy taktikai hibának mondta, hogy multkori beszédében a harmadik egyetem helyét meg nem jelölte. Hát Bánffy csakugyan ért a taktikai kérdésekhez (Nagy derültség), de neki az a nézete, hogy ezáltal nincsen igaza, mert az új egyetem helyéről addig, míg javaslat benyújtva nincs, beszélni sem lehet, mert ezzel a versengést egyenesen elviselhetetlenné tennék. Azt elismeri, hogy a harmadik egyetem helyének megállapításánál nem első szempont a váres érdeke, az első a kulturális érdeke.

(A középiskolák.)

A középiskolák kérdésénél főleg a polgári iskolák ügye dominált. A hétosztályú polgári iskola kérdésének fontosságát a kormány is ismeri. A kérdés elintézése a legközelebbi jövő kérdése. A túlterhelés kérdésével is foglalkoztak. Azt hangoztatták a vitában, hogy ez a túlterhelés az anyag sokaságának és a módszer helytelenségének a következménye. A középiskolákból a klasszikus nyelveket nem fogja kiküszöbölni, mert azok híjján fogyatékos volna a magyar műveltség. Azon lesz azonban, hogy az ifjúságot a lateiner pályáról a gyakorlati pályákra buzdítsa.

A tanítás módszerét, a tantervet, a tanítás idejét s a tanulmányi szabályzatot azonban revidélandónak tartja. Tekintettel kell lennie itt a külföldi viszonyokra is, nehogy elzárja a magyar ifjúságot a külföldi egyetemektől.

(A tanítók fizetésrendezése.)

Ezután áttér a népoktatási ügyekre. Mindenekelőtt a fizetésrendezés kérdéséről szól; azt a téves nézetet akarja eloszlatni, hogy ez a fizetésrendezés csak ideiglenes lesz. Figyelmezteti a képviselőket arra, amit első beszédében mondott, hogy ez a fizetésrendezés nem marad el a nyugati államok fizetésrendezése mellett és a tanítóság megnyugtatósára alkalmas lesz. Az állami pénzügyek súlyát azonban megérezzük, mert nem vagyunk gazdag nemzet és nem költsékezhetünk úgy, mint ha gazdagok volnánk. Ha gazdagok, vagy legalább gazdagabbak leszünk, akkor folytatni és kiegészíteni fogjuk a kulturális viszonyok rendezését. Nyugodt lélekkel elmondhatja, hogy mindent megtett, amit tehetett és reméli, hogy addig is, amíg munkáját nem fejleszheti, a megoldás megnyugvást fog kelteni. (Éljenzés.)

Hellebronth Géza felvetette a kérdést, miért nem szüntetik meg a különbséget az állami és felekezeti tanítók fizetése közt. Rendkívül kívánatosnak tartja, hogy minden tanító munkájának egyforma legyen a méltánylása. Azonban az nem kívánható, hogy azt a tanítót, akit az állam fizet és azt, akit az állam csak segít, egyenlőképpen javadalmazzák. A

híres kiadó előtt . . . Ez azonban nagyon megöregedett közben. Fekete ruhákat hordott. A fejét lehorgasztotta. Arca pedig sápadt volt és csupa ránc.

A kiadó összefonta mellén a kezét és alig hallhatóan nyöszörögte:

— Uram, ön megint olyan művet küldött, amelyet nem használhatok. Borzasztó versek! Igazán nem értem, hogyan képzelhette, hogy én kiadom azokat. Már a címe is milyen rossz: „Ködképeim.” Ez is cím? A közönség undorodik az e felétől. A családapák szigorúan tiltakoznak az ellen, hogy ilyenfajta versgyűjteményeket szállítsunk a házukhoz. Igen, tisztelt uram, én ma sem vitatom, hogy ön tehetség, sőt hogy ön egyike a legnagyobb költőknek, csak hogy az a baja, hogy sohasem tudott haladni a korával! Az ilyesmivel, mint ezek az ön legújabb versei, sajnos, nem foglalkozhatom. Írjon e helyett inkább áhitatos, kenettel teljes verseket, ma ez kell, s akkor szívesen kezembe veszem az ön sorsát. Mindenesetre gondolkozzék az ajánlatom fölött . . . És most isten önnel. A viszontlátásra.

Az öreg költő zavarodottan hallgatta a kiadó szavait. Körülnézett a szobában és megint úgy rémlett előtte, mintha nagy költőtársainak a dolgozószobájában levő szobormásai szánakozó gunnyal kacagnának rajta . . .

A nagy költő erre hazament az üres padlásszobába és felakasztotta magát.

különbség azonban nem olyan nagy, hogy az iskolafentartó azt nem egészíthetné ki.

(A magyar nyelvoktatás.)

Rövidesen jellemezte már azokat a feltételeket, melyek az iskolák segítésénél számba jöhetnek. A legközelebbi jövőben benyújtja az erre vonatkozó törvényjavaslatot. Manu egész tárgyilagos formában érvelt az ellen, hogy a magyar nyelv tanítása nem magyar iskolákban nehézségekbe ütközik. Tapasztalatai ennek el-
lontmondanak. Szükségesnek tartja, hogy a háza összes polgárai abban a helyzetben lehetnének, hogy egymást megérthessék. Nem a szenvédelmekre appellál. A nemzetek alapját alkotó igazságra hivatkozik, hogy a nyelv tanítása abban az időben helyes, amikor a serdülő agy és lélek a legkönnyebb felfogású. Azokat a szavait, hogy a magyar legyen az ur a hazában, félreértették. Közéleti pályáján soha a szemére nem vetették, hogy nem bírta magát megérteni. A multikori kijelentése sem akart exkluzív jellegű nyilatkozat lenni, hanem egy természetes feltételt: a hazában csak a magyar az ur, az, aki magyarnak is vallja magát. A nemzetnek és az életnek akarja kulturánkat átalakítani. Kéri ehhez a Ház bizalmát. (Zajos taps és helyeslés.)

(Az egyetem bajai.)

A Ház ezután az első tételt elfogadta.

Az egyetemek tételénél

Bakonyi Samu: Nem zárkózik el az egyetemen a numerus clausus ideájától sem. Az új egyetemet Debrecennek kéri.

Csernoch János: Konstatálja, hogy az egyetem tételében több katolikus alapítvány van, mely az egyházat illeti.

Hencz Károly: A budapesti egyetem dolgában multkor mondott adatait máig sem cáfolták meg. Az volt legnagyobb kifogása, hogy az egyetemi tanárok még tudományos működésüket is üzérkedésre használják. Bemutatja egy fővárosi könyvkiadó cég kis tájékoztatóját, amely legjobban mutatja, hogy a vizsga a budapesti egyetemen lutri.

Apponyi Albert gróf: Az egyetemi alapok közt vannak katolikus alapítványok. Ezek hovaforrásának kérdését majd a katolikus autonómia rendezésével együtt oldják meg. Hencznek válaszolva, kijelenti, hogy a bajok orvoslására meg tesz mindent.

Sághy Gyula: Henczczel polemizál.

A tételt elfogadták.

A kolozsvári egyetem tételénél

Kecskeméthy István megvédelmez **Melzl Hugó** kolozsvári egyetemi tanárt, akit szerinte Szász József alaptalanul vádolt meg azzal, hogy a német irodalmat többre becsüli, mint a magyart.

A tételt elfogadtatik.

(A középiskolák államosítása.)

Az állami gimnáziumok tételénél

Bánffy Dezső báró (nagyon be van rekedve és alig lehet hallani a hangját, úgy, hogy csaknem az egész függetlenségi párt, az élén Apponyi miniszterrel átmegegy a tuisó, oldalra Bánffy hallani.) Jól tudja, hogy nem vet fel népszerű eszmét, de nem hallgathatja el azt a vélekedését, hogy elsőrangú nemzeti érdek a felekezeti középiskolák államosítása. Szükség van erre első sorban azért, mert így a magyar nemzeti kultúra szolgálatába szegőd-
nének a nemzetiségi középiskolák is.

A beszéd alatt lép a terembe **Polónyi Géza** igazságügyminiszter, akit megéljeneznek.

Bánffy Dezső báró: Ha a nemzetiségi iskolák nem volnának szabadjára eresztve, akkor nem kicsinyelnének le bennünket léptenyomon. Már 1896-ban foglalkozott a középiskolák államosításának kérdésével s egy minisztertanácson már el is mondta erről a véleményét. Kéri Apponyit, hogy foglalkozzék alaposan ezzel a kérdéssel. (Éljenzés.)

(Ne meked, Bánffy!)

Brediceanu Coriolan: Nem akart felszólalni, de Bánffy olyan képtelenségeket adott elő, hogy nem hagyhatja azokat szó nélkül. Bánffy arról beszélt, hogy a románok Bukarestben házaárulást követtek el. Pedig a románok ott nagyon vigyáztak magukra, mivel tudták, hogy a magyar kormány őrszemet állít melléjük. (Derültség.) Ellene van annak, hogy a középiskolákat államosítsák. A tételt nem fogadja el.

Bakonyi Samu: Félreértett szavainak helyreigazítása címén szól. Neki a kolozsvári egyetem vezetősége ellen nincs kifogása, csak arról beszélt, hogy nézete szerint a kolozsvári egyetem nem tett nagy szolgálatokat a nemzeti államoszmenek.

Hajdu Frigyes dr.: A középiskolai tanárok fizetéséről szól s a mult rendszert hibáztatja az e téren fennálló anomáliák miatt.

(Polónyi törvényjavaslatai.)

Szünet után **Polónyi Géza** különböző törvényjavaslatokat nyújt be: a polgári törvénykezési rendtartás módosítása dolgában, a bűnvádi perrendtartás módosítása és kiegészítése, az ügyvédi rendtartásról szóló törvénycikk módosítása. Bejelenti, hogy az igazságügyi kormányzat e javaslatokkal be akarja váltani azt az ígértét, hogy az ügyvédi karnak az autonómiaja és erkölcsi tekintélye érdekében a kormányzat a szükséges lépéseket megtenni kötelességének tartja. Az ügyvédségről szóló javaslatban *egy legfelsőbb fegyelmi bíróság szervezése* ajánlatik, amely felerészben kuriai bírásokból, felerészben pedig az ország ügyvédi karából lesz megalkotandó. Bemutatja a házasság érvényességének előfeltételeire vonatkozó törvények összeütközésének kiegyenlítése végett 1902. június 12-én Hágában kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezése tárgyában a házasságok föl-
bontására vonatkozó egyezmény becikkelyezése, a kiskorúak gyámságának szabályozása végett Hágában kötött egyezmény becikkelyezése és végül a Hágában aláírt három nemzetközi egyezménynek egyfelől a magyar szent korona országai, másfelől a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között megfelelő mértékben való kölcsönös alkalmazásáról szóló egyezmény becikkelyezéséről való javaslatokat. E javaslatra megjegyzi Polónyi, hogy a most benyújtott törvényjavaslatok a régebbi törvényjavaslatokkal szemben az állami önállóságot teljesen biztosító azt az intézkedést tartalmazza, amely szerint mi Ausztriával való nemzetközi vonatkozásunkban mint állam állammal első ízben kötöttünk szerződést.

(Még egyszer Hencz.)

Ezután **Hencz Károly** Apponyi Albert beszédére válaszolva kijelenti, hogy főtartja a **Ferencz József-intézet** kormányzójáról, **Derneczky Mihályról** mondott dolgokat. Beszéde óta napról-napra küldött hozzá **Derneczky**, hogy vonja vissza a róla tett állításokat. A **László-gimnáziumot** *seindli-gimnáziumnak* tartja. Minden ilyen iskolát meg kell szüntetni.

Apponyi Albert gróf reflektál **Hencz** beszédére. Különösnek tartja azt a hangot, amelylyel **Hencz** őt kérdőre vonja. Harminc évi ellenzéki képviselő korában eléggé alkalma volt minisztereket felelősségre vonni, de sohasem tette oly módon, amint azt **Hencz** teszi. Egyes vádak dolgában még most folyik a vizsgálat és ha befejezik és a Ház kívánja, a Ház asztalára teszi az iratokat, de egyes képviselőkkel szemben fentartja diszkrecionális jogát. **Hajdu Frigyesnek** felelve kijelenti, hogy a középiskolai tanárok fizetését méltányosan rendezni fogja. Nem ért egyet **Bánffy Dezsővel** abban, hogy a középiskolák abszolút államosítása szükséges volna. A közelmúlt idő tapasztalásai azt mutatja, hogy a felekezeti iskola menedéke volt a nemzeti gondolatnak. Az iskolákat nem akarja a központi hatalom monopoliúmává tenni. Végül a nőnevelés dolgában sem ért egyet **Bánffyval**. Kívánatos volna, hogy minden nő igazi hivatását tölthetné be, de az élet küzdelmei és a sors — hasztalan minden panasz — mégis csak a kenyérkereső pályára szorítja a nőt. Ebben a dologban csak arra törekszik, hogy a nőnevelésnek erkölcsi tartalmat adjon. A tételt elfogadását kéri. (Élénk éljenzés és taps)

A népiskolák tételénél **Bánffy Dezső** báró kéri a Házat, hogy beszédét holnap mondhasa el.

A Ház ezt megengedi.

Samassa János interpellációt intéz a kereskedelmi miniszterhez. Több kifogása van a vasúti központi kezelés és a vonatok indítása ellen és fölpanaszolja, hogy az alkalmazottakkal rosszul bántanak. Orvoslást kér.

Az interpellációt kiadták a miniszternek, mire az ülés véget ért.

A vasutasok estélye.

Batthyány Tivadar gróf Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

A Magyar zent sorona kországai vasutas szövetségének aradi kerülete február hó 9-én rendezti árvaháza és könyvtára javára az iparos-ház vigadóájában nagyszabású hangversenyyel egybekötött jótékonycélu táncestélyt.

Az estély — melynek védnökei: **Károlyi Gyula** gróf főispán, **Varjassy Lajos** polgármester, **Müller Károly** országgyűlési képviselő, **Hegedűs László** az Arad-csanádi egyesült vasutak helyettes igazgatója és **Sztankovits Miklós**, az államvasutak aradi üzletvezetője — az idei bál és hangverseny-szezon egyik legkimagaslóbb eseményének ígérkezik.

A rendezőség már megkezdte széleskörű akcióját, hogy az estély minden tekintetben megfeleljen a már is megnyilatkozott nagy érdeklődésnek és a szövetség tekintélyének.

A táncot megelőző hangverseny műsorát Arad kiváló művészei és műkedvelői nyújtják; ez a műsor érdekessége, változatossága és magas színvonala folytán a szövetség ezen estélyt a szezon legélvezetesebb mulatságai közé avatja.

Az estélynek fényét emelni fogja az országos vasutas szövetség elnökének, **Batthyány** gróf országgyűlési képviselőnek kilátásba helyezett megjelenése is, ugyszintén a szövetség több kitűnőségének részvétele. **Batthyány Tivadar** megígérte, hogy lejön az aradi vasutasok mulatságára.

Az estélyre szóló meghívókat és a hangverseny műsorát a napokban küldi szét a rendezőség. Belépődíjak: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona, karzatjegy 2 korona lesz.

A békéscsabai önjelölt.

Hová lett az alkotmányos költség?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 16.

Mikor a kuria **Achim L. András** parasztpárti képviselő békéscsabai mandátumát megsemmisítette, a megüresedett képviselői mandátumra egész sereg pályázó akadt. Ezek között volt **Lukács János** fővárosi vendéglős is, aki függetlenségi és 48-as programmal akarta a választók bizalmát a maga részére megszerezni.

Mivel azonban Békéscsabán teljesen ismeretlen volt, készséggel elfogadta **Kardos Armin** magánhivatalnok ajánlkozását, aki vállalkozott arra, hogy **Lukács János** érdekében népgyűlést hív egybe s azon a jelöltetést kikiáltatja. A népgyűlés színhelyéül a nagyvendéglő dísztermét kibérli, plakátokat nyomtat, sőt az ottani lapokat is **Lukács János** javára fogja hangolni.

A nagyhangú kecsgető ígéretek megnyerték **Lukács** tetszését s kész örömmel adott át 200 koronát **Kardos Armin**nak, költségei fedezésére. **Kardos Armin** a pénzt felvette s azzal eltűnt. **Lukács** ezután csak egyszer látta még rövid időre, lenn Békéscsabán. Hogy a jelöltetésből, népgyűlésből semmi sem lett, azt **Kardos Armin** azzal indokolta meg, hogy a 200 kor. költség nem volt elég mindezek fedezésére.

A választás után, amelyből **Pető Sándor** demokrata párti jelölt került ki győztesen, **Lukács János** panaszt emelt **Kardos Armin** ellen *csalás vétségéért*. Azt adta elő, hogy **Kardos** tőle ígérgetésekkel csalta ki a 200 koronát. De nem tett érdekében semmit. A járásbírósg előtt **Kar-**

dos igazolta, hogy lenn járt Békéscsabán, de kevés pénzzel semmit sem tudott végezni.

A bíró Kardost ez alapon, miután nem látott ravasz fondorlatot a vádlott eljárásában, felmentette. Ezt az ítéletet most a törvényszék felelősségtanácsa is helybenhagyta.

Marquet, Páris banditája.

Hölgyek a baccarat-asztalnál

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16

Párisból kitiltottak egy sereg belga embert, aki valamennyi klubok alkalmazottja volt. *A belga banda!* — mondták az emberek és a klubmenek megkönnyebbülten sóhajtottak föl. Ezek a szomszédból való urak csakugyan nem mocsoktalan gentlemanek. Akkor jöttek át Franciaországba, amikor Lipót király birodalmában lehetetlenné tették a mesterségüket, mikor a roulette-et betiltották. Spaaban és Ostendében az államilag „ellenőrzött” játékbarlangokat bezárták, pusztán az enyhe baccarat-ot engedvén meg a fürdőhelyek „Cercle des Etrangers”-jeiben. Franciaországban a játék-bérlők és croupier-k új hazára letek. A roulette ugyan tilos itt is, de annál jobban virágozik a baccarat.

Az Avenue Mac Mahon-on hatalmas klub nyílt meg, amely olyan volt, mint valami fiók-Monte-Carló. A Rue Charrason hasonlóképp. Az egésznek Mr. Marquet volt az ura, Spaa és Corfu egykori bérlője. Nem takarékoskodott. Az első klubot 700.000 frankon szerezte meg és 200.000 frankba került a berendezése. Az ugynevezett *Faucheuse-baccaratot* játszották a klubban, a *kaszálót*, az egy-tableaus-baccaratot, amely horribilis nyereséget biztosít a banknak.

A banda legérdekesebb tagja maga az alapító Marquet volt. Pályáját mint pincér kezdte egy ostendei vendéglőben. Itt meg is nősült, önállósította magát, de a helyiségei folytonosan a tiltott üzelmek tanyája volt. Eleinte azzal foglalkozott, hogy löverseny tipeket adott el, azután játékbankot szervezett, amelyiknek ő volt a croupierje. Ostendét elhagyva, hol Spaaban, Namurban, majd Korfu-szigetén ütötte fel sátorfáját és kifosztott mindenkit, aki csak megfordult nála. Vagyona természetesen ilyenformán rohamosan nőtt, úgy hogy mire a Rivierára került, már tízszeres milliómos hírében állott.

Amikor Franciaországban megalkották az egyesületi törvényt, Marquet Páris felé fordult, ahol a törvény védelme alatt elősági Eldorádóra akadt. Kártyaasztalainál elegáns hölgyek is megjelentek s folyt a baccarat, a trente et quatre s más legházadabb játék, örületes összegekben és a zseniális bankár néhanapján csekély 200.000 frankocskát is vágott zsebre. Első klubja a Rue de Mac Mahonon volt, de csakhamar egy másikat is alapított a Rue de Rochas-on, majd több kisebb kártyabarlangot is állított fel, a hova mind belga kreaturáit ültette be bankároknak, akiket természetesen jól kioktatott a legravaszabb csalások körmönfont mesterkedéseire.

S a játékosokat áradatként ontotta termeibe a vak játékszenvedély s Marquet kolosszális összeget harcolt össze. A Rue de Rochason levő játéktérben a múlt decemberben 700.000 frankot nyert s áldozatai jobbára előkelőbb demimonde-ok, akik között a legismertebb, *Marion de Lome* egymaga csekély 80.000 frankkal esett bele a veszteség mérlegébe. Egy másik hölgy, a szép *Otéro* egy este, amikor már minden pénzét elveszítette, izgatottan húzta le ujjairól briliánsgyűrűit és odadobta az asztalra:

Itt van a tétém! — szölt, mire bevezették egy mellékszalomba, ahol „véletlenül” mindjárt akadt egy ékszerész, aki potom pénzért azonnal megvette madame Otéro mesés ékszereit, hogy tovább játszahasson. Az arisztokrácia tagjai sorából erősen van érdekelve Z. gróf, aki

ott ment tönkre, továbbá L. gróf és B. gróf, akik egy estén 200.000, illetve 300.000 frankot veszítettek. Marquet gyakori látogatója volt a Moulin Rougenak is, ahol bő alkalmja nyílt az áldozatokra vadászni.

Az üzelmekről azonban végre lerántották a leplet s a nyomában támadt botrány mind nagyobb hullámokat ver. Egymásután jelentkeznek azoknak a hölgyeknek a szabói, akik megfordultak és leégtek Marquet termeiben s a pénzüket követelik. Marquet később már oly határtalan vakmerőséggel dolgozott, hogy amikor feljelentéssel fenyegették, cin kus mosolylyal mondta, hogy neki nem lehet semmi baja, mert nagyon erős protekciója van mindenfelé. Többek között azt mondta, hogy egy miniszternek 800.000 frankot adott, hogy ha baj lenne, álljon az oldala mellé, s folyton játszik is a miniszter részére.

A rágalom valahogy eljutott Clemenceau fülébe és azonnal intézkedett, hogy figyeljék meg a banda dolgait. Természetesen a szövetséget legtöbb tagja, mielőtt neszét vette a dolognak, megugrott. Érdekes, hogy Marquet úgy akart szerepelni, mint a feltalálók mecénása s 200.000 frankos pályadíjat tűzött ki a repülőgép feltalálójának.

Uj gyár Aradon.

Tárgyalások a várossal.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16

Az Aradon megindult gyáralapítási akció dolgában ma újabb érdekes eseményt jegyezhetünk föl. Egy fővárosi gyáros ma megjelent Varjassy Lajos polgármesternél és szabadalmának, a gyakorlatban szépen bevált *aerolit-építőanyag*nak ismertetése után közölte a polgármesterrel, hogy rövidesen hajlandó Aradon aerolit-gyárat létesíteni, ha a város abban a támogatásban részesíti, amelyet egy közgyűlési határozatban az új gyárvállalatokra nézve megállapított. A gyáros, Kis Jenő budapesti mérnök kifejtette, hogy különös kedvezményekre nem tart igényt és már a szokásos támogatás elnyerése esetén is a gyárat saját tőkéjéből — tehát nem részvénytársasági alapon és az aradi közönség anyagi hozzájárulásával — nyomban fölépíti és a nyáron már üzembe is helyezi.

A polgármester örömmel fogadta az ajánlatot s még a délelőtt folyamán kiküldte Virágh Lajos főmérnököt, hogy a budapesti gyárossal és Steiner József aradi műépítésszel, aki fölhitva Kis figyelmét az Aradon való gyáralapításra, szemeljenek ki a gyár céljainak megfelelő területet az Óvár-téren, ami ma már meg is történt. Kis a polgármester felszólítására rövidesen elkészíti és a törvényhatósághoz benyújtja írásos ajánlatát, amelyet azután a tánc pártolólag fog a közgyűlés elé terjeszteni.

A gyáralapítási tervről az alábbi tudósítást adjuk:

A közelmúltban Budapesten nagy föltűnést keltett Kis Jenő mérnöknek szabadalmazott találmánya, az általa aerolitnak elnevezett építőanyag, amely az építkezéseknél a téglát helyettesíti és amely a téglánál olcsóbb, tartósabb és könnyebben kezelhető. Az aerolitról emelt épületekről a szakértő műépítésszek oly nagy elismeréssel szöltak, hogy újabban már az államvasutak és a posta részére is aerolit-anyagból építették a kincstár. A nagyszámú rendelésekre való tekintettel a budapesti Pozsonyi-úti nyolc hold terjedelmű gyár tulajdonosa, Kis Jenő elhatározta, hogy a vidéken két aerolit-gyárat létesít, az egyiket Fiumében, a másikat pedig Győrött.

A minap Budapesten járt Steiner József aradi műépítész, törvényhatósági bizottsági tag és fölkereste Kis gyárost, akit figyelmessé tett arra, hogy Aradváros hatósága és közönsége nagyarányu mozgalmat indított minél több életképes gyári vállalatnak Aradon való betelepítése iránt. Kis köszönettel fogadta az értesítést és ma már azzal az elhatározással jött Aradra, hogy ha a várostól a megfelelő kedvez-

ményeket megkapja és Aradon megvannak az aerolit-gyártáshoz szükséges előfeltételek — viz, kavicsos homok és cement, — úgy az egyik vidéki gyárat nem Győrött, hanem Aradon állítja föl.

A budapesti vállalkozó Steiner József társaságában ma délelőtt tisztelgett Varjassy Lajos polgármesternél, hogy előadja az aradi gyáralapítás tervét. Varjassy behatóan elmagyarázta magának az előállítandó gyártervet, az alapítás projektumát, valamint az iparcikkben várható keresletet és miután igen realisnak és a város fergalmára és az építkezési kedvre előnyösnek találta az ajánlatot, nyomban megbizta Virágh Lajos főmérnököt, hogy a gyárossal és Steiner műépítésszel menjen ki az Óvár-térré és ennek a Maros partjára eső oldalán keressen egy 4000 négyszögölnyi területkomplexumot, amely mindenben megfelel a gyár követelményeinek. Virágh főmérnök eljárt megbizásában s a kiszemelt telekről helyszíni rajzot vett föl, amelyet véleményes jelentésével együtt be fog terjeszteni a tanácsnak. Ez azután Kis írásbeli részletes ajánlatával a közgyűlés elé viszi a gyáralapítási ügyet, hogy a város törvényhatósági bizottsága mozdítsa elő az aerolit-vállalatnak Aradon való megtelepülését.

A fővárosi vállalkozó mai látogatása során fölkereste Varjassyt, hogy párisi útja alkalmával a Budapesten való időzésekor tekintse meg a fővárosi aerolit-gyárat és azokat az épületeket, amelyeket ebből az aerolit-anyagból emeltek. A polgármester ezt készséggel megígérte, annál is inkább, mert maga is közvetlen információt óhajt beszerezni az új építőanyag hasznavehetőségéről. A mai tárgyaláson szóba került az aradi gyáralapításnak az az előnyös oldala is, hogy a gurahonci cementgyár bőségesen és fönnakadás nélkül elláthatja a gyártelepet nagymennyiségű cementszükségletével, továbbá az, hogy az aradi és arad vidéki építőmesterek tömeges rendelésekkel keresnek föl a gyárat.

A vállalat eleinte csak ötven munkást foglalkoztatna ugyan, de a kereslethez képest természetesen fokozná a munkások számát és a gyár kiterjedését.

Remélhető, hogy az új vállalat létesítése nem fog akadályokba ütközni és Aradváros készséggel megadja a szokásos kedvezményeket, amelyeken kívül a gyáralapító semminemű, a várost vagy az aradi közönséget különösbben igénybe vevő támogatást nem kér.

Tamásdát lefőzték!

★

Máshol sem szabad inni . . .

Arad, január 16

Megirtuk a napokban, hogy a Zerinddel határos Tamásda község határozatot hozott, amely szerinte községben vasárnap nem szabad a korcsmákat nyitva tartani. Azt hittük, hogy Tamásda egyedülálló Magyarországon és hogy Tamásda, az ismeretlen kis Tamásda lefőzte Budapestet, Berlint, Párisot és egyszerre London színvonalára emelkedett. A tamásdaiak zsebre vették a dicsőséget, az ország csodálatát, no meg a többi község őszinte és kicsinylő sajnálkozását.

Am minden csoda három napig tart. Tamásda dicsősége sem tartott tovább. Mert ime, kistül, hogy Tamásda nem olyan unikum, mint gondoltuk. Bizony, másutt is szeretnek pityázni az emberek, így tehát máshol is gondoskodni kellett a korcsmák bezárásáról. A marostordamegyei Hódos, Jobbágytelke, Ebed, Iszló és Vadasd községek még a múlt esztendő tavaszán megalkották az üdvös szabályrendeletet, hogy:

„Vasárnapokon s a naptár szerint vörös betűvel jelzett ünnepnapokon, valamint a sátoros ünnepek: karácsony, husvét és pünkösöd két első napján, továbbá március 15-én, április 11-ére és augusztus 20-ára jelzett nemzeti ünnepeken úgy a korcsmák nyitva tartása, mint azoknak látogatása tilos.”

A szabályrendeletet a községek felterjesztették a törvényhatósághoz és a törvényhatóság — megtagadta a jóváhagyást. A község a belügyminis-

terhez fölébbzett, de az ügyet a kényelmes miniszterium máig sem intézte el.

A napnál világosabb tehát, hogy Tamásda nem vezet. Másokban is meg volt a jóakarát, csak a szerencse hiányzott. . . A vasárnapi ivázzünetért, mint Homerosért, két város, illetve község küzd. Mindenesetre elég ahhoz, hogy némileg tamáskodjunk Tamásda dicsőségében . . .

A turista egyesület tervei.

Kirándulóhelyet Aradnak!

Sétány a vesztőhelyhez.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16

A turista egyesület tegnap este 6 órakor saját helyiségében látogatott ülést tartott, amelynek tárgya a folyó év munkaprogramjának és kirándulási tervezetének megállapítása és a március 2-án tartandó turista piknik részleteinek megállapítása volt. Köztudomásu, hogy a turista piknik a báli szezon legkedélyesebb és legjobb sikerű mulatságai közé tartozik. Kétségtelen tehát, hogy ezen mulatságot az idén is nagy érdeklődés fogja kísérni és a leglátogatottabb estélyek egyike lesz.

Schmidt János dr. megnyitja az ülést és bejelenti, hogy az egyesület évkönyve, melyet a tagok ingyen kapnak, s mely az idén vas-kos kötet lesz, már sajtó alatt van. Javasolja, hogy a megye turisztikai térképének megszerkesztése céljából a megye és szomszédos területének katonai térképe több példányban szerztessék meg.

A választmány e térképek beszerzésével az elnökséget és igazgatóságot bizza meg és a megye turisztikai térképének megszerkesztésére bizottságot küld ki. Elfogadja a választmány továbbá azon indítványt, hogy a folyó évben legtöbb új tagot gyűjtő három tagot díszes emléktárggyal ajándékozza meg.

Az augusztus hóban leleplezett Czárán-emlékek előállításának költségeiből 1500 korona maradt meg, melynek felhasználására nézve a Czárán-emlékbizottság a turista egyesületet egy terv kidolgozására kérte fel. Ezen összeg mikénti felhasználására nézve a választmány a következő tervet állapította meg.

1. A megye hegyeiben utak és ösvények készítése és az utaknak a kirándulók tájékoztatása céljából való megjelölése. 2. Az idegen forgalom emelése és az idegenek tájékoztatása céljából Aradváros és Aradvármegye illusztrált kalauzának megszerkesztése és kiadása.

Kosinszky Viktor indítványára az egyesület a kalauz könnyebb kivitele céljából Aradvárosát fogja megkeresni anyagi támogatás végett. A kalauz tervét bizonyára örömmel fogja fogadni mindenki, mivel ilyen könyvvel, minőt majd minden nagyobb magyar város a saját érdekében és saját költségén kiadott, Aradváros még nem rendelkezik. 3. A solymosi váromok átvétele, azok restaurálása, kilátó torony, fedett hely építése és a város közönsége részére ott az átengedett terület befásítása által, kiránduló telep létesítése. 4. Gainán menedékház építése. E két utóbbi pont az egyesület támogatásával volna megvalósítandó, a menedékház-alapok felhasználásával.

Elhatározta továbbá a választmány, hogy a menedékház és turistaotthon alap gyarapítása céljából 20 filléres menedékház szelvényeket bocsájt ki és azokat a közönség körében fogja elhelyezni.

A választmány egy másik tervének megvalósítása céljából fölkéri ifj. Nachtnébel Odön alelnököt, hogy a Fejsze-utca befásítására néz-

ve, ugyszintén egy, a várhidtól a *vesztőhelyig húzódó sétány* létesítésére tervet dolgozzon ki.

Az egyesület tagjainak sorába felvették: Neulinger Béla, Reppmann Károly, Végh István, Riess Vilmos, Bleicziffer Vilmos, Wittmann Károly, Balla Simon, Erdélyi Ferenc, Buchwald Géza, Bruckmann Géza, Baghy Károly, Ernst Antal, Darányi János, Jahl Nándor.

Ezután következett a március 2-iki piknik módozatainak megállapítása. A vigalmi bizottság elnökéül első sorban egyhangu lelkesedéssel Achill Józsefet választották meg, kinek elnöklése alatt a bizottság külön fog működni és minden pénteken este 6 órakor ülést tartani, a melyeken a piknik tervét és a módozatokat fogják megállapítani.

Az ülésen részt vettek: Schill József, Schmidt János dr., Kohányi Róbert, Steigerwald Alajos, Kosinszky Viktor, Bund Henrik, Kultsár István, Záray Ödön, Cziráky Alajos, Binder Gyula, Nyáry István, Taraba Tivadar, Grósz Samu, Erdélyi Gyula, Kovács Gyula, Szabó István, Jahl Nándor, Andor Béla, Tóth Zsigmond, Burgics Vilmos, Kreiling Péter, Biró Nándor, Virth János, Haglauer György, Medveczky W. Lajos, Bauer Gyula, Szabó Norbert, Korom Géza, Ritt Gyula, Kalmár Árpád, Schreiber Róbert dr., Hajdu József, Spiroch Lajos dr., Tomastyk János, Balassa Ernő, ifj. Nachtnébel Odön, Jenny István, Thèmes Rezső, Grószmuk József, Korom József, Limbeck Győző, Végh István, Knarr Lajos, Bogsán Károly, Gebhardt Domokos, Steinitzer Rezső.

Az aradi Lloyd-palota.

A Lloyd választmányának ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16

Az Aradi Lloyd-Társulat választmánya ma délután, Bing Vilmos elnök vezetésével ülést tartott, hogy a társulat részére emelendő palota ügyével foglalkozzék.

A terv, amint ismeretes, eredetileg abban a formában merült föl, hogy a Fodor és Reisinger-cég építi a palotát, s az Aradi Lloyd-Társulat részére, megállapítandó ellenszolgáltatások ellenében, az első emeleti helyiségeket rendelkezésre bocsátja. Ez annyiban módosult, hogy a palotát egy e célra alakuló *részvénytársaság* építi föl s az lép szerződéses viszonyba a Lloyd-Társulattal.

A Fodor és Reisinger-cég, továbbá a részvénytársaság alapítói: Vörös Henrik, Pálmai Lajos dr., Lusztig Andor és Seidner Rudi ez ügyben a mai választmányi ülés elé újabb beadványt intéztek, amelynek ez a tartalma:

Az aláírók kifejtik, hogy „az Aradi Lloyd-Társulat több tagjának általánosan hangoztatott amaz óhajától vezetve, hogy az építendő Lloyd-palota tulajdonjogának megszerzésében s ezzel kapcsolatos vállalatában résztvenni óhajtanak, eme részvételnek egyedüli formális és legális megoldását egy alakítandó részvénytársaság formájában találják alkalmasnak, miért is *Aradi Lloyd-épület részvénytársaság* cím és cég alatt részvénytársaság alakítását határozták el s annak *aláírási ívét már kibocsátották.*”

A részvénytársaság alakítását határozták el s annak *aláírási ívét már kibocsátották.*”

A részvénytársaság célja, mondja a beadvány, az Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz. alatt fekvő ház megvétele és annak helyébe oly épület fölépítése, amelyben az Aradi Lloyd-Társulat céljaiul szolgáló, modern és kényelmes berendezésű helyiségeken kívül egyedül a földszinten és az ezzel összefüggő fölemeleten alakítandó üzlethelyiségek bérlet útján hasznosíthatnának.

A részvénytársaság csak akkor alakul meg, ha ez ajánlatot a Lloyd-Társulat elfogadja; a megállapodás mindkét felet *husz évig* kötelezi s az 1908. évi november 1-től kezdődik. A megállapodás pontjai ezek volnának:

A Lloyd-Társulat módosítja alapszabályait, olyképen, hogy a tagság *három évig* kötelező, amennyiben az utolsó félévben a kilépés be-

nem jelentette, a tagság további három évre lesz kötelezővé.

A tagsági díjakból tagonként 40 korona negyedévenként előre a *részvénytársaságnak beszolgáltatandó.*

A helyiségben elfogyasztott ételek és italok kiszolgáltatási joga, a kártya, billiárd, dominó-játékból és egyéb, bármi másból eredő jövedelem a *részvénytársaságot illeti.*

A helyiségek csakis a Lloyd-Társulat által használhatók és más célra ki nem adhatók.

A részvénytársaság fedezi a játékeszközök, a fűtés, világítás, vízvezeték, csatornázás költségeit; tartozik a Lloyd-Társulat által megjelölendő lapokra oly mértékben előfizetni, hogy minden tag után 3 korona előfizetési díjra fordíttassék. Ellenben nem terheli a részvénytársaságot a Lloyd-Társulat tisztviselőinek és szolgáinak, telefon- és távirókiadásainak költsége.

A választmány az indítványhoz, többek fölszólalása után elvben hozzájárult, s bizottságot küldött ki, hogy annak minden részletét behatóan tárgyalja s az összehívandó rendkívüli közgyűlésnek javaslatot tegyen. A kiküldött bizottság elnöke Éles Ármin, helyettes elnöke Leopold Zsigmond, tagjai: Goldschmidt Sándor, dr. Tolnai János, Weil József, Nemess Géza, Tenner József, Ottenberg Tivadar, Lukács Lajos és Sugár Károly, a Lloyd-Társulat titkára. A bizottság a közeli napokban megkezdí tanácskozásait; a rendkívüli közgyűlést *január 27-ikén* tartják meg.

A terv, amely által a város egy díszes új épülettel lenne gazdagabb, s a Lloyd-Társulat, régi kívánsága szerint, modern, kényelmesebb helyiséghez jutna, kétségtelenül örvendetes és méltán kelt rokonszenvet. Annál nagyobb elmentmondásra talál a tervnek és a javaslatnak az a része, amely a *jelenlegi tagdíjaknak a kétszeresére leendő fölemelését* vonja maga után. Ez az intézkedés Aradnak még egyetlen virágzó társaskörét a *föltétlen és biztos hanyatláshoz vezetné*; s a Lloyd hamarosan odajutna, a hova a kaszinó: hogy évről-évre fölvetődne a föntartásának, vagy föloszlatásának eszméje. A tagdíjak fölemelése által a *tagok nagy része kívádnék a Lloydból*, s a tagok között máris sokan megállapodtak, hogy mihelyt a tagdíjakat fölemelik, a társulattól kilépnek.

Arad és Temesvár.

A pénzügyörök ruhái.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16

Csak néhány hónapja annak, hogy cifra jelszavak hangzottak el Aradon, a magyar, de főképen a helyi ipar pártolásáról. Sajnos, mint minden ilyen és ehhez hasonló mozgalom, ez is csak szalmalángnak bizonyult. A frázisgyártás terén elmegyünk a végső határmegyékig is, de ha tettekre kerül a sor, csak a régiiek maradunk és minden fontosabb, mint az, ami a város érdekeit szolgálja.

Eklatáns példája ennek az az eset, amely most került nyilvánosságra. Kiderült ugyanis, hogy az aradi pénzügyigazgatóság a pénzügyörök ruháit *nem Aradon, hanem egy temesvári szabócégnél* készítette. Erről tudomást szerzett Varjassy Lajos polgármester is, aki különben elnöke az aradi tulipánszövetségnek és aki kötelességéhez híven a pénzügyigazgatósághoz átiratot intézett, amelyben felkérte Farkas Győző pénzügyigazgatót, hogy szüntesse be ezt az anomáliát. Kifejtette az átiratban a polgármester, hogy a ruhaszükségletek beszerzése tekintetében Arad ép olyan nivón áll, mint Temesvár. Itt is tudnak olyan minőségű és kivitelű ruhákat készíteni mint Temesvárott, a város iparának érdekében cselekedne tehát a pénz-

ügyigazgatóság, ha rendelkezéseit ezentul Aradon eszközölné.

Reméljük, hogy Varjassy Lajos felszólításának meg lesz a kívánt eredménye és a pénzügyigazgatóság ezentul az aradi iparosoknak fogja juttatni a nem csekély haszonnal járó munkákat. Egyébként a polgármester kérelme nemcsak a pénzügyigazgatóságnak szól, hanem minden olyan közintézménynek és egyesületnek is, amelynek Aradon beszerzendő iparcikkre szüksége van. Nem hangzatos jelszavakkal, hanem csakis ilyen módon lehet a pangó aradi iparon segíteni.

Varjassy Lajos ünnepeltetése.

Az Asztalos Sándor társaság vacsorája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Az aradi *Asztalos Sándor* társaság *Varjassy* Lajosnak, a város ujonnan megválasztott polgármesterének tiszteletére, ma este, a 888-hoz címzett vendéglőben, társasvacsorát rendezett. A vacsorán a társaság tagjain kívül is többen részt vettek és a hangulat mindvégig emelkedett volt.

Varjassy Lajost, aki *Kádas* Kálmán főjegyző, *Löcs* Rezső tanácsos és *Szabó* Zoltán nyugalmazott alezredes társaságában jelent meg, a jelenvoltak kitörő ovációval fogadták. A vacsorát diszközgyűlés előzte meg. *Szondy* György nyugalmazott tanár volt az ünnepi szónok. Lekes szavakban üdvözölte a város polgármesterét. Beszédében kiemelte, hogy mennyire káros ugy az ország, mint a városra nézve, ha a személyi kultusznak hódolnak. *Varjassy* azonban nem személye iránti tiszteletből, hanem eddigi munkásságáért és a jövő munkásságának reményében ünneplik. Végül arra kérte *Varjassy*t, hogy támogatását ne vonja meg a társaságtól, amelynek védnöke.

Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után *Bedő* Árpád dr. az aradi és fővárosi sajtó abbéli jogos panaszáról beszélt, amely szerint a vértanúk kivégzési helye még mindig idegen kézen van. Indítványozza, hogy a társaság tegyen lépéseket a megvételre.

A közgyűlés az indítványt elfogadta és megbizta a választmányt a szükséges lépések megtételével.

Majd *Reinhart* Gyula felolvasta *Asztalos* Emilnek, *Asztalos* Sándor fiának a társasághoz intézett levelét, amely élénk tetszést keltett. A társaság *Reinhart* indítványára a február 8-iki *Asztalos* Sándor emlékünnepély rendezésével *Bedő* Árpád drt és *Gásza* Bélát bizta meg. A közgyűlés ezzel véget ért és a megjelentek a vacsorához ültek.

Elsőnek *Varjassy* Lajos polgármester szólalt fel. Megköszönvén a megtiszteltetést és az előlegezett bizalmat, ígéretet tett, hogy nemcsak a város, hanem a társaság érdekében is munkálkodni fog. Végül lendületes szavakban elvette a társaságot, ami élénk tetszést váltott ki a jelenvoltakból.

Majd *Kosztá* János aradi szeminárium tanár mondott lelkes, magasröptű pohárköszöntőt és arra kérte a polgármestert, hogy kitűzött céljától sohase térjen el, a város polgársága követni fogja. A sikerült beszéd után, *Glück* Károly a polgármester fiára, ifj. *Varjassy* Lajosra emelte poharát. A távollevő fiatal ember helyett *Varjassy* Lajos köszönte meg az üdvözlést és egyben válaszolt *Kosztá* János szavaira is.

Ezután *Steigerwald* Alajos ipartestületi elnök az iparosok nevében mondott pohárköszöntőt a polgármesterre. *Hacker* Ottó *Löcs* Rezsőt, *Glück* Károly pedig *Kádas* Kálmánt elvette. *Vank* János ségai román tanító hazafias beszédben elvette a polgármestert és a távollevő *Müller* Károly országgyűlési képviselőt. Még számos pohárköszöntő hangzott el ezután. A társaság csak a késő éjjeli órákban oszlott szét.

A polgármesterné pofont ígér.

Az ártatlanság, mint olyan.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 16

Minden komolyabb ok nélkül, folyvást hárgagos volt a viszony *Rózsavölgyi* Gyuláné, a fővárosi alpolgármester neje és *Grünwald* Szeréna, egy irodista kisasszony között. Szomszédságban laktak és amikor összejöttek, mindig történt valami kellemetlenkedés. Nemrég is találkoztak s mert *Grünwald* Szeréna mosolygott volna a polgármesterné láttára, ez rászólt:

— Ha még egyszer végignéz, úgy *arcul-ütöm*, tacsó!

A kisasszony sirva panaszkolta el a dolgot nagybátyjának, *Friedländer* Manó dr.-nak, aki erre levelet írt *Rózsavölgyi* Gyulának s tőle kért valamiféle elégtételt huga részére. Ez válaszolt s levelének az lett a következése, hogy most már *Grünwald* Szeréna nemcsak az urhölgy, de a férje által is megsértettnek érezte magát s úgy *Rózsavölgyi* alpolgármestert, mint a feleségét följelentette *becsületsértés* miatt. Mára tüzte ki ebben a pörben *Nágel* dr. járásbíró a tárgyalást, melyen csak a bepanaszolt férj jelent meg, bejelentve, hogy *Rózsavölgyi* beteg s ezért maradt távol.

Rózsavölgyi a kihallgatása során előadta, hogy a panaszos kisasszony folyvást fixirozni szokta nejét s ilyen alkalommal történt, hogy a panaszolt szavakkal rendreutasították. Azóta is megesett, hogy *Rózsavölgyi* találkozáskor a villamos kocsin a több fiatal ember társaságában lévő *Grünwald* Szerénával, ez rá mutatva, gunyosan megjegyezte volna:

— Ez itt *Rózsavölgyi*né!

A panaszos ügyvédje, *Weisz* Ödön dr. felmutatja azt a levelet, melyet *Rózsavölgyi* intézett fele bátyjához, *Friedländer* Manó dr.-hoz, a következőket írva abban:

— A kisasszony, aki a fiatal emberekkel kacérkodni szokott, nem igen lehet olyan ártatlan!

A levél e része az, amely miatt *Grünwald* Szeréna *becsületsértés*ért *Rózsavölgyi* Gyulának is a megbüntetését kéri. Mivel azonban nem lehetett ítéletet hozni a meg nem jelent *Rózsavölgyi*né kihallgatása nélkül, a bíró elhalasztotta a tárgyalást.

Egy család tragédiája.

Megégett hitvespár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16

*Kétegyháza*ról megrendítő szerencsétlenség híret jelentí tudósítónk. A petroleum lámpával való vigyázatlanság követelt magának áldozatot: egy egész család boldogságát. Egy fiatal vasuti tiszt felesége szenvedett halálos égési sérüléseket s a megrémült férj, aki menteni akarta hitvesét, szintén súlyos égési sebeket szenvedett.

A szomorú családi tragédiáról tudósítónk az alábbi részleteket jelenti:

Csefkó József kétegyházi vasuti tiszt felesége az elmúlt éjjel felkelt ágyából, hogy a másfél éves síró gyermeket elcsendesítse. A fiatal asszony lámpát gyújtott, de amint elfordult, magára rántotta a lámpát. A lángra lobbant petroleumtól lenge ruhája azonnal tüzet fogott és az asszony elvesztve lélekjelenlétét, rémült sikoltozással futkosott alá s föl a szobában.

A férj, *Csefkó* József csak ekkor ébredt föl. Az asszony, mint égő fátyla futkosott. Sze-

rencsére a férj erősebb idegzetű lévén, nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem azonnal átölelte a feleségét és kezeivel tépdeste le róla az égő ruhafoszványokat. Közben azonban maga is súlyos égési sebeket kapott. Csak a másfél éves gyerek menekült meg minden bajtól.

A szerencsétlenül járt házaspárt *Virágh* Endre dr. községi orvos vette ápolás alá. A férj állapota nem életveszélyes, az asszony életbenmaradásához azonban kevés reményt fűznek.

Apponyi Aradon.

Az ünnepélyek programja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Az aradi tanítókonviktus felügyelő-bizottsága — mint már előbb jeleztük — e hó 10-én értekezletet tartott, melyen véglegesen megállapította a konviktus f. hó 20-án megtartandó felavatási ünnepségének és az ünnepségre érkező *Apponyi* Albert gróf miniszter fogadtatásának sorrendjét.

A megállapított sorrend, melyet a miniszternek előzetesen be fognak mutatni, a következő:

A minisztert az aradi pályaudvaron a *Budapest*ről reggel 6 óra 5 perckor Aradra érkező vonatonál Aradváros polgármestere: *Varjassy* Lajos és az A. V. T. E. egyik tagja fogják üdvözölni. Ezután a miniszter a városházán berendezett lakására vonul, ahonnan félnyolc órakor a minoriták templomába megy.

Nyolc órakor a miniszter a községi elemi és polgári fiúiskolát, fél 9 órakor a gör. kel. román tanítóképzőt, 9 órakor az izraelita iskolát, fél 10 órakor az állami főreáliskolát és a kir. főgimnáziumot, 10 órakor az állami tanítóképzőt látogatja meg. Minden iskolában ott lesznek az összes tanulók.

Fél 11 órakor a miniszter a konviktusba megy.

A konviktusban *Kovács* Vince, az A. V. T. E. elnöke fogadja. *Rónay* Jenő, mint a D. M. K. E. elnöke, beszéd elmondásával átadja *Apponyi*nak a kalapácsot. A miniszter elhelyezi a zárókövet. Ezután a konviktust felépítő iparosokat mutatják be, aminek megtörtéttével a miniszter a konviktus megtekintésére indul.

11 órakor a városháza nagytermében diszközgyűlés lesz, a következő tárgysorozattal:

1. A közgyűlést *Kovács* Vince egyesületi elnök megnyitja. 2. A közgyűlés *Károlyi* Gyula grófot, Aradvármegye és Aradváros főispánját diszelnökké választja. 3. A minisztert a közgyűlésen való résztvételre küldöttség hívja meg. 4. Elnöki megnyitó, elmondja: *Károlyi* Gyula gróf diszelnök. 5. Alkalmi beszéd, elmondja: *Kovács* Vince. 6. A napközi otthonok jelentőségéről beszél *Marinkovics* Péter igazgató-tanító. 7. *Apponyi* Albert gróf m. kir. válás- és közoktatásügyi miniszternek tiszteleti taggá való megválasztása. 8. A miniszter válasza. 9. *Károlyi* Gyula gróf a diszközgyűlést befejezi.

A közgyűlés után az összes tanítók tisztelegnek a miniszternél. Az ünnepségek után a Fehér Kereszt téli kertjében déli 1 óra után társasébed lesz. A miniszter, a délután 4 órakor induló gyorsvonattal utazik vissza a fővárosba.

Az Aradvidéki Tanítóegyesület által rendezendő nagyszabású ünnepségen résztvesznek a szomszédos megyék Tanítótestületeinek küldöttségei is.

A miniszter kíséretében *Tóth* János államtitkár is Aradra érkezik. *Halász* Ferencz miniszteri tanácsos, a miniszter érkezése előtti

mapon jön Aradra. Halász *Varjassy* Árpád kir. tanfelügyelő vendége lesz.

A miniszter távezése után való napon, hétfőn tartja meg az Aradvidéki Tanítóegyesület 36-ik évi közgyűlését, melyet reggel 8 órakor előtervezet előz meg. A közgyűlés tárgysorozata a következő lesz:

1. Elnöki megnyitó. 2. A titkár évi jelentése. 3. Az előtervezet által kiküldött bizottságok jelentése. 4. Az állandó számvizsgáló bizottság jelentése. 5. A tanítók fizetése és nyugdíjügyeinek rendezése. Előadó: *Sófalvi György*. 6. A járás és körorvosok s az iskola. Előadó: *Schwiegl Gyula*. 7. A napközi otthonokról. Előadó: *Marinkovits Péter*. 8. Tisztújítás. 9. A jövő évi költségvetés megállapítása. 10. Indítványok.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: *Hamlet*, tragédia. (Bérlét A.)
Péntek: *Szép Ilonka*, daljáték. Bemutató előadás. (Bérlét B.)
Szombat: *Szép Ilonka*, daljáték. (Bérlét C.)
Vasárnap: Délután: *A húszárcsiny*, népszínmű.
Este: *Szép Ilonka*, daljáték. (Bérlét A.)

* *Hamlet*. *B. Maár Julia*, az aradi színház tagja betegségéből felgyógyulván, a *Hamlet* múlt héten elhalasztott előadását holnapra tűzte ki az igazgatóság.

Az aradi helyőrség királygyakorlaton.

Az őszi nagy manőver.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 16.

Az aradi helyőrségnek az idén meleg napjai lesznek. Az őszi nagygyakorlatokon ugyanis fejedelmi vendégek kíséretében résztvesz a király is, ami valóságos szenzációszámba megy, mert ő Felsője már néhány esztendeje nem jelenhetett meg a magyarországi nagy manővereken.

A hadsereg vezérkara most állapítja meg az őszi hadgyakorlatok helyét. A Bécsben folytatott katonai tanácskozások alkalmával azt határozták, hogy a nagy királygyakorlatot Bánffy-Hunyad környékén fogják tartani. A terepszemlét már régebben megejtették s úgy találták, hogy a terület viszonyai a manőver céljaira szerfelett kedvezők. A nagygyakorlatról elkészítették a tüzetes térképet is, amelyből konstatálható, hogy a manőver Bihar megye és Szilágymegye területére is átnyulik s egyrésze Arad megye határának közelében fog lefolyni.

A király, aki néhány év óta nem jelenhetett meg a manővereken, ezúttal részt fog venni katonái erőpróbáján, s kíséretében lesznek a velünk barátságos viszonyban álló államok hadseregének magasrangú képviselői, köztük uralkodó családok tagjai. A megállapodás szerint Bánffy-Hunyadon rendezik be a felsőges ur főhadiszállását, ahonnan naponkint kirándul a csapatok megszemlélésére.

A manőverben a temesvári 7-ik hadtesten kívül a budapesti és kassai hadtest vesz részt. Ezúttal automobillokkal is végeznek katonai gyakorlatokat.

A manőver területének megtekintése végett — mint értesülünk — március hó elején *Conrad* vezérkari főnök, *Uckull-Ghilleband*, továbbá *Schweitzer* és *Galóczy* hadtestparancsnokok a vezérkar több tisztjének kíséretében Bánffy-Hunyad vidékére indulnak.

A női szörnyetegek.

Emancipáltak és fél-emancipáltak.

Arad, január 16.

Kmetty Károly: Jelentkezik egy új női típus, amely közel lesz majdnem a női szörnyeteghez. (*Derülttség. Halljuk! Halljuk!*) az a női típus, amely feminista hóbortokért rajong, amely naivitásnak tekinti az erkölcsöt, a szemérmességet, az a női típus, amely menekülni akar a háztartás gondjaitól, amely nem találja örömet, boldogságát és megelégedettségét a családi körben, (*Igaz!*) amely retteg az anyaságtól és még jobban retteg az anyasággal járó nevelési kötelezettségtől, (*Igaz!*) mely tapsol a tömeges háztartások ideájának, amely mellett a család tökéletesen megsemmisül.

Mindezek a borzasztóságok előbb-utóbb elfognak következni, mondja Kmetty Károly képviselő ur, ha a nőket el nem zárják az egyetem látogatásától. A nő nem orvosnak, nem tanárnak, szóval nem intellektuális lénynek születik, hanem nőnek, akinek minden hivatása kimerül abban, hogy végigtáncol néhány farsangot, férjhez megy ahhoz, aki megkéri a kezét és azután az évek hosszú során át azzal foglalkozik, hogy újabb és újabb adóalanyokat szül. Esetleg főz is, amennyiben az adóalanyok világra hozatala nem veszi igénybe minden idejét.

Ez a női hivatás. A nő legyen szemérmes és piruljon, ha arról van szó, hogy a kis bakákat a gölya hozza. Piruljon, noha tudja, amit immár minden 16 éves leány tud: hogy a gölya csak a *diplomiert* *Hebamme* cégtáblákon tart gyermeket a csóróban. A nő legyen erkölcsös, a szónak legbübb értelmében: gardirozás nélkül ne sétáljon férfakkal és inkább legyen ostoba, mintsem hogy kacérnak lássék. Férfiak és nők között kitűnő beszéd tárgy az irodalom: Werther keservei, Fanni hagyományai és más egyebek. *Marcel Prévost*, *Pierre Louis* és más goromba írók indexre tételnek. Így lesz a nőből — női ideál.

A nőemancipációt védelmezni, jogosultságát firtatni, igen hálátlan dolog lenne. A „szoknya nem szaval” álláspontjától például csak *Ellen Key*-ig is olyan nagy a távolság, hogy rövid pár sorban nem lehet átalfutni rajta. De szólván a női szörnyetegről, mégis ellenkezünk muszáj Kmetty Károlylyal, a tudós egyetemi professzorral.

A női szörnyetegek ugyanis nem azokból telnek ki, akik az egyetemen szívják magukba a komoly tudást. A női szörnyetegeket sokkal inkább találhatni a zsurokon, a bálakon és olyan összejöveteleken, ahol a hölgyek megmutatják a ruhájukat, a fogaikat, bájos mosolyukat és műveltségüket. Azt hiszem, minden társaságjáró ember hallott már női ajkáról ilyen párbeszédet:

— Az én ideálom Wedekind. Sokkal jobban ir, mint Brandes. Egyedül Lillienthalt tudnám hozzá hasonlítani.

— Ugyan menjen Wedekinddel! Elavult, öreg. Hanem... (és itt valami vad-ismeretlen író neve következik) az kitűnő dolgokat ir.

Es így tovább. Ha valami jámbor és nem eléggé nagyképu ifju kerül az ilyen bájos szörnyetek közé, az rövid öt perc alatt meggyőződhetik róla, hogy ő igen-nagyon buta. A rutinosabb társadalmi hiénák azonban már ismerik a hasonló eseteket. Ezek azután nyakra-főre találják ki egészen ismeretlen írókat, akik meg sem születtek bár, de igen alkalmasak az eszmecsere továbbfűzésére.

Azokból a nőkből, akik kenyeret akarnak keresni, nem igen lesznek szörnyetegek. Azok legföljebb kemény könyökű versenytársai lesznek a férfiaknak. Nem romantikusak, nem álmodozók, hanem józanok és erősek. Lehetnek azért jó anyák, lehetnek jó háziasszonyok is. Hanem azok a hölgyek, akiket a lét nem kerget bele a kenyér küzdelmeibe s akik mégis mindenáron emancipáltak akarnak lenni, akik kifizetett ruhákban és a jólét áldásai

közt imádják a naturalista irodalmat, akik a nők jogáért úgy küzdenek, hogy felületes, de a mások ismeretkörtől távolos műveltséget fitogtatva, szellemi felsőbbiségre akarnak szert tenni: azok a női szörnyetegek. A kékharisnyák mindig nőietlenebbek, mint a tanult, komoly nők.

És hogyha On, jámbor felebarátunk, valamikor ilyen bájos női szörnyetegek rózsás körmei közé kerül, jusson eszébe, hogy itt egyedül a nagyképuiség segít. És jusson eszébe, hogy az igazi emancipált nő sohasem kényszeríti az embert, hogy nagyképu legyen. Mert a veszedelem nem az emancipációban, hanem a *félemancipációban* rejlik.

—zab.

Borzalmas földrengés.

Elpusztult város.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 16.

Az elmúlt esztendő borzalmas katasztrófái között első helyen azok állanak, melyeket maga az anyaföld idézett elő. A san-franciskói rettenetes földrengés, a formózi szerencsétlenség, a Vezuv pusztító kitörése ezrével tették tönkre az emberéletet és semmisítették meg hosszú esztendők fáradságos munkáját. A haragvó föld most újabb áldozatokat követelt: Jamaikában borzasztó földrengés pusztított, megsemmisítve egy virágzó várost és tönkretéve százak életét. A földrengésről, miután a táviróhuzalok használhatatlanok lettek, igen zavaros és ellentmondó értesítések érkeznek. A katasztrófa azonban állítólag sokkal nagyobb mint a san-franciskói.

Távirataink a következők:

London, január 16. *St. Thomas*-ból jelenti a *Times*: Hétfőn délután borzalmas hatású földrengés történt. *Kingstowne*, Jamaikának a fővárosa elpusztult. Emberéletben is igen nagy a veszteség. A földlökések tovább tartanak. A lakosság legnagyobb része a szabadban táboroz. A katasztrófa áldozatai közt nagy az inség. Sokan a legszükségesebb dolgokban is hiányt szenvednek. Közvetlenül a földrengés után tűz ütött ki, mely a pusztítást még növelte.

London, január 16. A gyarmatügyi hivatalba *Holland-Bay*-ból (*Jamaika*) érkezett távirati jelentések szerint a földrengés folytán keletkezett tüzvész a katonai kórházat is elpusztította. A halottak között van 40 katona és több igen előkelő polgár, valamint *Sir James Ferguson* volt angol követ. Ezekon kívül az angolok, amerikaiak és kanadaiak közül senki sem hiányzik. A városban nyugalom uralkodik. A mentési munkálatokat a kormányzó vezeti. Újabb földlökésekről nem érkezett hír.

New-York, január 16. Újabb hírek szerint, a melyek *Szt. Thomason* át érkeztek ide, nem oly nagy a földrengés által okozott kár, mint azt előzőleg jelentették. Csak egyes épületeket, köztük *Kingstowne* város legnagyobb szállodáját döntötte romokba a földrengés, más épületek pedig megsérültek. Emberéletben majdnem száz vészelt el és több száz ember megsebesült. Délelőtt még nem tudták eloltani a tüzet, azonban remélik, hogy délután elfojthatják azt. A sziget északi részén nem okozott kárt a földrengés.

Londonból táviratozzák: Az amerikai hajóraj utasítást kapott, hogy a washingtoni tengerészeti hivatalnak kimerítő jelentést tegyen a földrengésről. Az ut *Guanatámából*, ahol az amerikai hajóraj állomásozik, *Kingstownig* tízenkét óráig tart. Az eddig érkezett jelentések szerint a katasztrófa a san-franciskóinál sokkal nagyobb.

Polónyi bepörli Halmost.

A kormány kényszerítette.

A királynak nem kell Polónyi.

Botrányok a főváros közgyűlésén.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, január 16.

Községi kisbírók, hivatali állásuknál fogva kötelezve érzik magukat, hogy a közszereplésüket érintő támadásokért elégtételért a független bírósághoz forduljanak. Polónyi Géza igazságügyminiszter ellenben egyoldalú nyilatkozatokkal akarta megtépázott becsületét helyreállítani és csak ma, a kormány kényszerítő határozata folytán lépett kínos ügyének egyetlen helyes elintézési útjára. Négy órás minisztertanács után Polónyi ma este jelentette a függetlenségi pártnak, hogy rá-galmazási pört indít Halmos János nyugalmazott polgármester ellen és most már a bíróság előtt fog eldölni, hogy szeplőtlen-e a Polónyi közéleti multja, vagy pedig tarkállik az — enyhén szólva — szépséghibáktól.

Mai tudósításunk:

A makacs Andrássy.

A kormány tagjai tegnap és ma élénken vitatták Polónyi Géza igazságügyminiszter dolgait. Mig Wekerle Sándor és Kossuth Ferenc védik, addig Andrássy Gyula gróf energikusan megmarad azon véleménye mellett, hogy Polónyi nem maradhat meg az igazságügyminiszteri székben, ha Halmos Jánost a bíróság elé nem állítja. Olyan erővel követeli Andrássy a pört, hogy végre Wekerle és Kossuth is keresni kezdték a módot, amelylyel Polónyit a nyilvánosság előtt rehabilitálni lehet. Az igazságügyminiszter bevonásával ahhoz a módhoz folyamodtak, hogy a függetlenségi párt tagjainak aláírásával nyílt fölszólítást intézzenek Halmoshoz, amelyben felszólítják, hogy 24 óra alatt ismertesse a vádakat, amikkel Polónyit illette. Halmosnak részleteznie kell a vádakat azért is, mert különben nem lehet meghatározni a vádakat és nem lehet a büntető eljárást megindítani.

Ha Halmos a fölhívásnak eleget nem tesz, Polónyi még mindig nem megy a bíróság elé. Arra kapacitálja környezetét és abban fáradozik Wekerle is, hogy a mai, részletesen fölsorolt vádakat társadalmi zsűri vizsgálja meg és ez a zsűri állapítsa meg, hogy valóban bűnös-e Polónyi? Nem valószínű, hogy Andrássy megmásítaná álláspontját. Ha Polónyi nem indítja meg a pört, úgy mennie kell. Valószínűleg holnap még minisztertanácsban foglalkoznak Polónyi ügyével és értésére adják, nem tűrhető, hogy Magyarország igazságügyminiszterét folyton a legsúlyosabb természetű, a tisztességbe vágó vádakkal illessék és az igazságügyminiszter e vádak alaposságának vagy alaptalan voltának bizonyítására az alkalmat meg nem adja.

Polónyinak az az álláspontja a Halmos-aférben, hogy ő nem mehet a bíróság elé, mert alantas közegeitől nem várhat tárgyilagos ítéletet és általában egy miniszter sokkal magasabb fokon áll, semhogy a bíróság előtt kellenie keresnie magánbecsületét. Politikai körökben e fura fölfogással szemben emlékeztetnek arra, hogy Tisza István, Darányi Ignác, Hieronymi Károly, sőt Wekerle Sándor is indítottak miniszterkorukban sajtópört. Ha ezek az urak megtehették, Polónyi is megteheti.

ban. Gyöngye ováció volt. Így akarták megmenteni annak idején Bokross Eleket is, tapssal, éljenzéssel, ovációval, de nem használt. Bokross a szabadelvűpárt tapsvihara után bukott meg, le kellett mondania a Ház alelnökségéről. Ez a sors éri Polónyit is. A függetlenségi párti ünneplők furcsán viselkednek a folyosón. Mint ha megbánták volna, hogy éljeneztek és ünnepeltek.

— Én egy szót se szoltam, hallgattam mint a sir, mondja a legtöbb, amikor a néppártiak gunyosan gratulálnak a sikerhez. Csak Pozsgay Miklós nem resteli a dolgot:

— Amíg Kossuth Ferenc kezét fog Polónyival, tőlem beszélhetnek az ellenfelek. Bicskával volnék képes megvédeni.

Nyilatkozzék Halmos!

Ma délután a kormány tagjai minisztertanácsban foglalkoztak a Polónyi-üggyel. A minisztertanács híre gyorsan szétfutott a függetlenségi képviselők körében, ahol erre oly tömeges vándorlás kerekedett a 48-as pártkör felé, aminőre a legutóbbi időkben egyáltalán nem volt eset. A pártkörben természetesen kizárólag a Polónyi-ügyről beszéltek és a párt majdnem egyhangulag azon az állásponton volt, hogy Polónyit meg kell védeni, ki kell mellette tartani, mert az ő ellenségei egyuttal ellenségei a pártnak is s az ellene irányuló támadások eredetileg a párt és a koalíció ellen vannak irányozva.

Szentiványi Árpád a klubban ívet köröztetett, melyben a párttagok felszólítják Halmos Jánost, hogy részletezze a vádjait. Az ív szövege a következő:

Méltóságos Halmos János udvari tanácsos,
volt polgármester urnak

Budapest.

Méltóságod Polónyi Géza igazságügyminisztert és a függetlenségi párt alelnökét több váddal illette. Mután azonban semmiféle konkrét vádat nem emelt, hanem csak vádaskodott, felszólítjuk, hogy precizirozza vádjait és 24 óra alatt hozza azokat a függetlenségi párt elnökségének tudomására. Ha ez nem történne meg, kénytelenek volnánk vádjait alaptalanoknak, önt pedig nem komoly embernek tekinteni.

És mégis pörölni muszáj!

A Polónyi ügyében ma este váratlanul szenzációs fordulat állott be, amennyiben Polónyi eddigi magatartásával szemben elhatározta magát arra, hogy Halmos János ellen megindítja a bírói eljárást.

A fordulat előzményei a következők:

Ma délután négy órakor a kormány valamennyi tagja, Zichy Aladár gróf kivételével, a parlament miniszterelnöki szobájában tanácskozássra gyűlt össze. A tanácskozás kizárólagos anyagát a Polónyi-ügy képezte. Nyolc óra volt, amikor Kossuth Ferenc és Polónyi Géza a minisztertanácsból a függetlenségi pártkörbe érkeztek. Polónyi igen sáppadt és izgatott volt. Mindjárt belépésekor nagy gyűrűben körülállották a képviselők s ő a következőket jelentette ki:

— A kabinet tagjainak beleegyezésével elhatároztam, hogy Halmos János udvari tanácsos ellen megteszem a bírói lépéseket. Eddig megkísérlettem az ügynek a nyilvánosság előtt való elintézését. Miután azonban ellenségeim kizárólag taktikai okokból és hogy az ügyet politikailag felhasználják, vádjait nem akarják a nyilvánosság elé hozni, kénytelen vagyok megtámadni becsületemet a törvényszék előtt megvédeni.

Ez a kijelentés szenzációképen hatott, mert

ponton volt, hogy az ügyet nem engedi a bíróság elé terelni. A párt élénk helyeslésbe tört ki, s mindenki helyeselte a kormány eljárását.

Polónyi láthatólag lehangolt volt. A fenti elhatározásban sokan Polónyi vereségét látják s megállapították, hogy kizárólag azon miniszterek befolyásának köszönhető a hirtelen elhatározás, akik eddig is azon az állásponton voltak, hogy bírói úton kell az ügyet tisztázni.

A koalíció és Polónyi.

Beszélik, hogy Andrássy Gyula gróf, amikor ma a Házból eltávozott, a következőket mondotta:

— Teljes biztossággal hiszem, hogy az ügy Polónyira nézve kedvezően lesz elintézve.

A függetlenségi párt tagjai ma este a rendes szerdai párt vacsorára gyűltek össze, de Polónyi, mielőtt még a vacsora megkezdődött volna, elhagyta a klubot.

Érdekes, hogy a bécsi *Pol. Corr.* című félhivatalos nyomatos ma rendkívüli kiadásban jelentette, hogy azok a támadások, melyek Polónyi Géza igazságügyminisztert érték, a kormányt is illelik. Ezért úgy a függetlenségi párt, mint a koalíció többi pártja kötelességének tartja a Polónyi ügyét magáévá tenni, annál inkább, mivel az eddig felhozott bizonyítékokból teljesen kitűnik, hogy Polónyi a kérdéses ügyekben semmiféle kompromittáló szerepet nem játszott. Végül megjegyzi a félhivatalos, hogy bármi történjék is, az utóbbi napok eseményei mutatják, hogy a koalíció egységes és tömör.

„Közönséges panamista!”

Nem egyenesen Polónyi-ügy, de ezzel szoros kapcsolatban áll az a botrány, amely ma délután a főváros közgyűlésén történt.

A főváros törvényhatósági bizottsága ma délután rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Polónyi hívei viszonzásul a Polónyinak okozott kellemetlenségért, nagy botrányokat idéztek fel és hevesen megtámadták a demokratákat.

A Sasok egyik tagja, Ember Károly a polgármesterhez interpellációt intézett, amelyben rámutatott arra, hogy a Budapesti Bank r. t. közönséges uzsorás cég, amely a központi vásárcsarnoki árusoktól hallatlan uzsorakamatokat szed. Ennek a banknak az élén Pető Sándor, Biró Henrik és Gadl Károly demokrata városatyák állanak, a vásárcsarnokban való működés engedélyét pedig annak idején Halmos János adta meg.

Amikor az interpelláló Halmos nevét kiéjtette, a többségben levő demokraták nagy éljenzésben törtek ki, mire Polónyi hívei az igazságügyminisztert éltették. A demokraták izgatottan ugráltak fel helyeikről és odakiáltottak a Sasoknak:

— Halmos nem Polónyi! Polónyi közönséges panamista!

Óriási láрма közben roppant heves jelenetek játszódtak le. A városatyák összetűztek és minthogy a főpolgármester nem tudja a rendet helyreállítani, felfüggesztette az ülést.

Szünet alatt a karzat közönsége, mely csaknem kizárólag Polónyi híveiből állott, a demokratákat szidalmazta és amikor az egyik demokrata fölkiáltotta:

— Ugy látszik, odafönt csupa csirkefogó van! — a karzatról lekiabálták:

— Ti vagytok csirkefogó, gaz fráterek!

Mindjárt az ülés megnyitása után a demokraták a karzat kiürítését követelik, ami a főpolgármesternek sikertelen figyelmeztetése után meg is történik. A karzati közönség távozásban is így kiabált:

Ezután a három megtámadott demokrata és Vázsonyi Vilmos személyes megtámadtatás címén tették meg megjegyzéseiket Ember beszédére és követelték, hogy *Bárczy* István polgármester rögtön válaszoljon az interpellációkra. *Fülepp* Kálmán főpolgármester azonban, hivatkozva a régi gyakorlatra, kiadta az interpellációt a polgármesternek, hogy a legközelebbi ülésen válaszoljon rá.

A titkos tanácsosság.

A Prágában megjelenő *Bohemia* című lap hosszabb, érdekes cikket közöl arról, hogy mért nem adományozták még a titkos tanácsosi méltóságot a magyar és osztrák kormányok azon tagjainak, akik még nem titkos tanácsosok. A lap állítólag beavatott udvari forrásból a következőket jelenti ebben az ügyben:

Eddig Ausztriában és Magyarországon szokásban volt, hogy a király a kormányok tagjait mindjárt kinevezésük, de legkésőbb néhány hónap múlva a titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki. Az osztrák kabinet tagjai, noha négy hónapja vannak hivatalban, még nem kapták meg kinevezésüket, ami arra vezethető vissza, hogy a magyar kormány tagjai már április óta működnek és ennek dacára sem kapták meg az excellenciás rangot. A kinevezés elmaradásának az az oka, hogy őfelsége következetesen vonakodik Polónyi Gézát és *Justh* Gyulát, aki mint Házelnök szintén reflektálhatna kinevezésre, titkos tanácsosokká kinevezni. — Polónyit illetőleg azért, mert *Polónyi néhány ügyét elreferálták a királynak* s mert kinevezése idején egy felségsértési pör volt ellene folyamatban. *Justh* azért nem tünteti ki a király, mert *Justh* a nemzeti ellenállás egyik legagilisabb harcosa volt, aki résztvett a november 18-iki és december 13-iki botrányokban és mert *Justh* az ő felsége által kinevezett kabinet tagjait elsőnek nevezte személnépnek és országszerte izgatót ellene.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 19. A magyarországi kereskedelmi alkalmazottak szakszervelete aradi csoportjának táncvigalma (Fehér Kereszt) — Az aradi királyi főgymnasium Petőfi önképzőkörének táncmulatsága (Iparosház.)

Január 26. Az aradi izaelita nőegylet és népkönyha estélye.

Február 1. Tanítóbál (Iparosház.)

Február 2. Az aradi vaskereskedők és vaskereskedelmi alkalmazottak táncvigalma (Központi Szálló.) — Az aradi cipészek szakszerveletének táncmulatsága (Fehér Kereszt.)

Február 3. A hódmezővásárhelyi kereskedőifjak egyesületének álarcosestélye (Fekete Sas.) — Az aradi összes asztalos, karpitos, esztergályos és szobrász segédok táncvigalma (Fehér Kereszt.)

A tanítók bálja.

Arad, január 16.

A tanítóbál sikerének is van egy titka. Ez a titok Arad közönségének nemes szíve, amely mindig lelkesen pártol minden közjót szolgáló humánus intézményt. A február elsején rendezendő mulatság jövedelme támogatja a tanítók által létesített jótékony egyesületet: az aradi tanítók segélyalapját. Igazán méltó arra, hogy a közönség szerető kezével segítse továbbra is nemes céljait. Támogatás, segítség pedig: elmenni a tanítók báljára.

A táncmulatságot ez évben is hangverseny fogja megelőzni. A műsor, amely a napokban nyilvánosságra jut, bizonyítja majd a hangverseny magas színvonalát. Lesz a mulatságon tombola is. Már gyűlnek a jó emberek adománya folytán a tárgyak. Ezt ez évben is *Marinkovits* Péterné, a Weitzer J. utcai leányiskola igazgatónője rendezi. Szívesen fogad további adományokat is a rendezőség a tombola céljaira.

A bál ez évben ismét az iparosház nagytermében lesz.

raetia Noegyiet és Nepkonyha 26-1K1 estélyének vizsgálmi bizottsága értesíti a hölgyközönséget, hogy a kotillon-tánchoz szükséges rózsa-színi dominók *Lengyel Testvérek Szabadságtéri 21 szám* alatt levő üzletében beszerezhetők.

(=) Az aradi vaskereskedő-bál. Nagy buzgósággal, ambícióval folynak az aradi vaskereskedők- és vaskereskedelmi alkalmazottak ez idején báljának előkészületei. A táncmulatságot, amelyet az összes szakmabeli kereskedelmi alkalmazottak bevonásával rendeznek, február 2-án, a Központi Szálló nagytermében tartják meg. A táncmulatság tiszta jövedelmét a Magyar vaskereskedelmi alkalmazottak, vas és fémipari tisztviselők nyugdíjgyűlése aradi fiókjának javára fordítják. A nagy sikerűnek ígérkező bál meghívónak szétküldését e héten megkezdték; akik meghívóra tartanak számot, vagy ilyet küldetni akarnak, szíveskedjenek *Berta* Bélánál, a vizsgálmi bizottság elnökénél és a nyugdíjgyűlést titkári hivatalában (Szabadságtér 7. sz. I. em.) a címeiket bejelenteni.

Az orvosegylet válsága.

Az önálló aradi fiók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Az Országos orvosszövetség aradi és aradmegyei fiókjának multkor hozott határozata, amely szerint a betegsegélyző pénztárakkal a szabad orvosválasztás alapján létesítendő a megegyezés, tudvalevőleg éles ellentéteket idézett föl az aradi fiókegyesület tagjai körében. A szövetség kebelébe tartozó aradvárosi gyakorló orvosok többsége nagy elkeseredettséggel vitatja azokat a módokat, miként lehetne a határozatot érvényteleníteni. Erre nézve — amint azt már megirtuk — megtalálták azt az expedienst, amely radikális módon véget vetne annak, hogy vidéki, megyebeli orvosok a városiak érdekeit érintő kérdésekben dönthesse. Ez pedig abban áll, hogy az aradvárosi orvosok önálló fiókot alakítsanak. A fiók létesítése dolgában az aradvárosi orvosok ívet köröztettek, amelyben kéri Vas Sándor dr. elnököt, hogy hívja össze a fiókot rendkívüli közgyűlésre, amelynek tárgyal az aradi és aradmegyei fiókszövetség kettéválasztását tűzze ki.

Vas Sándor dr. elnök e kérvény folytán holnapra, csütörtök délutáni 5 órára összehívta a rendkívüli közgyűlést a városháza kistermébe. Minthogy az aradi orvosok jelentékeny többsége — 37 közül 24 — a különválás mellett van, a holnapi közgyűlés előreláthatólag nagy többséggel ki fogja mondani a különválást és önálló aradi orvosszövetségi fiók alakulását. Ezt a határozatot a szabad orvosválasztás hívei csak abban az esetben tudnák meghiusítani, ha a megyei orvosok, akiket egyáltalán nem érint a pénztári orvosalkalmazási kérdés, ismét nagyobb számmal megjelenének a közgyűlésen és a különválás ellen szavaznának.

A holnapi közgyűlésen beavatott értesülés szerint aligha lesz hosszabb és izgalmas vita a kérdés körül. A kérvény aláírói közül valamelyik orvos indítványozza majd a különválást, a terv ellenzői közül pedig mellőzni kéri, mire a közgyűlés szavaz az indítvány fölött. Ha a közgyűlés a különválás mellett foglal állást, úgy a kisebbség vagy beletörődik a határozatba vagy megfélebbezi az Országos orvosszövetség központi igazgatóságához. Ha pedig — ami nem valószínű — a közgyűlés a különválást elvetné, akkor az önálló fiók mellett kardoskodó 24 aradi orvos felebbezi meg a határozatot és reméli hogy a központi igazgatóság az ő álláspontjukat fogja támogatni és a különválás mellett fog dönteni.

Egy kis lokálpatriotizmust!

Arad, január 16.

Van-e helye a lokálpatriotizmusnak? Ezerszer felhánytorgatott kérdés. Leginkább humoros oldaláról tárgyalják. Élclapok gyakran hasábokat szentelnek a lokálpatriotizmus kigunyolására. Szípuszi humorral és hagarti ecsettel festik ennek az alsóbbrendű sovinizmusnak félszégeit. A jó öreg, egy városban, vagy egy faluban megöregedett spiszeket, akik ferde szemmel néznek minden idegent és ellenszével viseltetnek minden irányában, ami, vagy aki nem szűkebb hazájukból való, guny sok, sőt a legtöbb esetben jogosult is. Elvégre a motorkocsik korszakában nincsen már távolság és elpusztultak a helyhez kötöttség korlátai. Ha az emberiség közös ideálja, a nemzetek összeolvadása a távol jövő tempán hangzó zenéje is, annyira mégis eljutottunk már, hogy az emberek liberalisabbak lettek és a sok előítélet, amely minden új arccal, új eszmével és más ujszerűségekkel szemben érezte szigorát, alább hagyott ridegségéből és inkább csak futólagos bizalmatlansággá törpült.

Szóval mulatságos és ósdi dolog ebben a formájában a lokálpatriotizmus. De bizonyos szempontokból mégsem jogosulatlan. Ha a város fejlődéséről, anyagi virágzásáról, lakosságának jólétéről, boldogulásáról van szó, igenis helye van a szűkebb hazaszeretetének.

Aradon a minap megessett, hogy a pénzügyigazgatóság, az aradi iparosok megkerülésével, más városból szerezte be a pénzügyőrök ruházatát. Hát ez semmiképpen sem méltánylandó cselekedet. Igaz ugyan, hogy az a város is magyar város és így a pénzügyigazgatóságra nem üthető rá a hazámulás bélyege, de más szempontok is vannak, melyeket szem előtt kell tartani. Ennek a városnak lakossága 73 százalékos pótdót visel a hátán. Már-már összerokad a szörnyű súly alatt. A kereskedelem pang, az ipar szintén, a kereskedők, az iparosok, akik jelentékeny kontingensét képezik a város lakosságának, némi tulzással élve nyomorognak. Temesvár pedig, ahol a rendelés történt, virul és virágzik. Ilyen körülmények között jogosan megkövetelhetjük ennek a városnak minden tényezőjétől, hogy itt szerezze be szükségleteit. Nem áldozat ez, mert nem ró nagyobb terheket az illetőkre. Aradon ép oly olcsón beszerezhető minden, mint Temesvárott. Nincs tehát kicsinyes, élclapi lokálpatriotizmusról szó, hanem egy szerencsétlen város érdekeről. A mindenkorú kormányok ugyanis eléggé elhanyagolják Aradot. Ha a város polgársága közintézményeinek vezetői is hasonlóképpen cselekednek, Arad lassanként lesüllyed a kisdud vidéki városok színvonalára és visszafog fejlődni társadalmi élete is.

Nem élclapi lokálpatriotizmust kérünk, csak némi jóakaratot és szeretetet e történelmi multu város irányában.

— Minisztertanács a harmadik egyetem ügyében. Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma délután több órán át tartó minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács rendkívül fontos és halasztathatatlannak tartotta a tárgyat. Szóba került a harmadik egyetem is, amelyet valószínűleg Pozsony fog megkapni. A pozsonyi egyetem kérdése már

régen dűlre jutott volna, ha a pozsony-bécsi villamos vasut ügye nem okozott volna komplikációt. Az utóbbi napokban ebben az ügyben is folytak tárgyalások és most már ez a nehézség is el van hártva.

— **Puccs Benedek János ellen.** Megemlékeztünk róla, hogy *Benedek János*, a hajduböszörményi kerület képviselője vasárnap beszámolót tartott, elmondva, hogy miért zárták ki a függetlenségi pártból. A gyűlés bizalmat szavazott a képviselőnek, amibe Benedek néhány ellensége sehoggy sem tud belenyugodni. A hajdu-böszörményi függetlenségi és 48-as párt állandó választmánya a mai napon tartott ülésében megállapította, hogy a f. hó 13-án megtartott pártgyűlés kellően előkészítve és összehíva nem volt. A helyeslő határozatot többnyire azok hozták meg, akik a pártnak nemcsak hogy nem tagjai, de még választójoguk sincs. Néhány párttagon kívül többnyire fiatal munkások özlökték el a termet, kik a felhangzó helytelenítő beszédek alatt a szónokot közbeszólással állandóan zavarták. A választmány ezért elhatározta, hogy Benedek János politikai magatartása felett egy kellően előkészített újabb közgyűlésen fog határozni.

— **Az aradi színtársulat Nagyváradon.** Emeltük, hogy *Liptai Károly* nagyváradon emelendő *Szigligeti* szobor alapja javára, felszólítván az összes vidéki színgazdákat, hogy alkalmas időben menjenek színtársulataikkal Nagyváradra és rendezzenek ott egy-egy ingyenes előadást. Az eszme élénk visszhangra talált a színgazdák körében. *Janovics Jenő* kolozsvári színgazgató jelentette be elsőnek, hogy készséggel hajlandó a felhívásnak eleget tenni, a rendezőbizottságra bizván az előadás időpontjának meghatározását.

Janovicson kívül több színgazgató bejelentette részvételét, így *Szendrey Mihály* aradi színgazgató is, aki az alábbi levelet intézte Liptaihoz:

Kedves barátom! Ha virágvasárnap előtt meg lehet tartani az előadást, szívesen átmegek társulatommal és a szobor javára előadom a *Tosca* operát. Csak zenekart kérek az ottani színtársulattól, a többit mind magammal viszem. Virágvasárnap után, őszig nálam nem lesz együtt az opera-ensemble, ezért szeretném nagyváradon vendégszolgálatot virágvasárnap előtt.

Igaz híve:

Szendrey Mihály,
az aradi színház igazgatója

A *Nagyvárad* Szendrey leveléhez az alábbiakat fűzi: Nézetünk szerint semmi akadály sincsen annak, hogy az aradi színtársulat virágvasárnap előtt játszassék a nagyváradon. Egyébként ez részletkérdés. Most csak megelégedéssel regisztráljuk Szendrey Mihály áldozatkésztségét, amely a jeles színgazgató iránt eddig is táplált nagyrabecsülésünket fokozza.

— **Megörült malomtulajdonos.** *Zsombolyáról* táviratozzák: *Beller Jakab* ó-bessei malomtulajdonos a malom kerekeit vizsgálta, de elcsuszott és a kerekek közé esett. Csak egyes darabokban szedték ki testrészeit a kerekek közül.

— **25 éves jubileum.** Az Arad-csanádi egyesült vasutak tisztviselői *Major Rezső* főellenőr 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából ma este bankettet rendeztek a Millenium különtermében. A kartársi szeretet önzetlen megnyilatkozása vette körül a derék tisztviselőt, kit *Szathmáry János* főfelügyelő, majd ifj. *Vass Gusztáv* köszöntött fel kartársai nevében. Az ünnepelt főtisztviselő meghatott szavakban mondott köszönetet kartársai önzetlen szeretetéért.

— **Botrány egy cirkuszban.** Párisból táviratozzák: A *Metropol* cirkuszban tegnap viharos

jelenetek voltak, mert egy hirdetett boxerversey elmaradt. A közönség székeket hajigált a játszótérre és az összes ablakokat beverte. A rendőrségnek nehezen sikerült a rendet helyreállítani.

— **Vakmerő rablógyilkosság.** *Fleischmann Salamon* komáromi szatócs üzletébe tegnap, 15-én este 9 órakor bejött egy uri külsejű, körülbelül harminc évesnek látszó férfi. Az illető kövéres, középtermetű, fekete télikabátot bársonygallérral viselt, barna, nyírott bajusza van. Az üzletben csak a szatócs neje volt jelen, aki kiszolgálta az ismeretlen és ezalatt hátat fordított neki. E pillanatban az idegen egy kis fejszét vett elő kabátja alól és az asszonyt többször fejbeütötte, aztán a pénzesládából 500 korona pénzt kivett és elfutott. A halálosan megsérült asszony segélykiáltására a szomszédok figyelmessé lettek és üldözőbe vették a rablógyilkost, de ennek egy átjáróházon sikerült elmenekülni. A gyanu egy rovtott multu, komáromi származású, csak nemrégiben szabadult katonafegyencre irányul, aki jelenleg könyvüagnök. A budapesti rendőrség a rablógyilkost keresi a fővárosban.

— **Vesztett kutyák áldozatai.** *Trencsénből* jelentik: *Vágbeszterce*, *Vágkőve*, *Nagygyics* és *Alsómotenece* községekben vesztett kutyák megmártak 14 embert, akiket a budapesti Pasteur-intézetbe szállítottak. Pár nap mulva egy vágkővei bérlő istállójában egy ökröt tört ki a vesztettség és az ökröt megharapta *Szemere Sándor* állatorvost és a béresgazdát, akiket szintén felszállítottak Budapestre. A fentemlített községekben most az összes kutyákat és macskákat elpusztítják.

— **Megtagadott cégbejegyzés.** Az *Andrényi Kálmán* utócai aradi bornagykereskedő cég pezsgőgyárat létesített Aradon. A cég jelenlegi tulajdonosai *Kremmer József* szőlőbirtokos és a felesége, gyoroki *Andrényi Elza*, az elhunyt *Andrényi Kálmán* leánya. A tulajdonosok a pezsgőgyárat *Első aradi francia pezsgőgyár, gyoroki Andrényi Elza* céggel akarták bejegyeztetni s e cégszövegnek bejegyzése iránt folyamodtak az aradi törvényszékhez. A törvényszék a kérelemnek helyt adott. A cégjegyzésekre felügyelő miniszteri biztos azonban felfolyamodott a törvényszék végzése ellen s a nagyváradon ítéltő tábla — mint a Magyar Vendéglős és Kávésipar irja — most megváltoztatta az elsőbíróság végzését, a cég bejegyzésére irányuló kérelmet elutasította s a már foganatosított bejegyzés törlését rendelte el és pedig azzal a megokolással, hogy úgy az első, mint a francia jelezés nemcsak az üzleti forgalomban való megtévesztésre alkalmas, de a cégvalódiság elvébe is ütközik. A tábla azt sem engedte meg, hogy a cégtulajdonosnő a leánynevet használhassa, mert férjes asszony nem használhatja a cégben leánynevet.

— **Halálozás.** Sulyos gyász érte *Kohn József* aradi épület- és műbádogost, az aradi iparosság tekintélyes tagját: édes atyja, *Kohn Herman* gyulai kereskedő, 1848/49-iki honvéd január 15-én reggel, nyolcvanegy éves korában meghalt. Az elhunytat, aki általánosan tisztelt embere volt a gyulai társadalomnak, ma délután temették el nagy részvét megnyilatkozása mellett. Atyjukat gyászolják még benne *Kohn Dávid*, a „Békés” szerkesztője és *Kohn Mór* dr. gyulai ügyvéd.

— **Az üzleti stílus rabja.** Az üzleti stílushoz való konok ragaszkodásnak párját ritkító rekordját nyújtotta *S. S.* szabadkai férfliszabó. Írtesült ugyanis, hogy egyik régi vevője, *M. A.* január 10-én elhunyt. Január 11-én a xérbeli szabótól a következő levél érkezett a halottas házhoz:

Néhai *M. A.* zenetanár, Szabadka.

Nagybecsű elhalálozása alkalmával van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy b. számlája 101 koronát tesz ki.

Tisztelettel

S S
saját készítményű uri ruhá-
raktára és szabóműhelye.

Nem lehet megróni a gyászoló örökösöket, ha ezt a számlát mosolyogva egyenlítették ki.

— **Jétékonyság.** A siketnémák aradi intézete részére a következő emberbarátok voltak szívesek adományokat küldeni: *Réti Sándor* (Kupóc-puszta) 4 kor., *Seidner Bernát* és *Fia* (Berzova) 3 kor., *Békésesabai Takarékpénztár* 4 kor., *Lonovics Gyula* (Dombegyháza) 10 kor., *Wanyek Arnold* (Feketeerdő) 6-14 kor., *Frick József* 5 kor., *Reisinger Sándor* 2 kor., *Szarvasi hitelbank* 1 kor., *Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár* 100 kor., *Kemény Testvérek* (Nagy-szalonta) 10 kor., *Kintzig Béla* földbirtokos (Konop) 10 kor., *Pollák Ignác* (Endrőd) 2 kor., *Kabdebó Lajos* földbirtokos (Talpas) 5 kor., *Soós József* nyug. jegyző (Szeghalom) 2 kor., *Boros Jenő* papirkereskedő (Nagyvárad) 1 kor., *Munteanu János* plébános (Bokány) 180 kor., *Victoria takarékpénztár* 50 kor., *Elek község* 40 kor., *Andrényi Kálmán* utócai pezsgőgyárosok 5 kor., *Vári Szabó Elemér* (Nagyszénás) 2 kor., *Oravetz Miklós* 20 kor., *Kabdebó Károly* földbirtokos (Talpas) 5 kor., *Varga Sándor* (Szeghalom) 2 kor. Mindezekért háas köszönetet fejezi ki: *Csák Cirjék* dr. h. elnök.

— **Szűvási István** kárpitos és díszítő, *Weitzer-János-utca* 19. szám alatt, elvállal ebben a szakmában a legszebb és lediszezebb kivétellel munkákat, gyorsan és jutányos árak mellett. 3151

— **Legjobb faju szőlőültvények**, elismert kitiűnő minőségben, szakszerűen és lelkiismeretesen kezelve a legolcsóbb árban kaphatók a „Milleniumtelep”-nél *Nagyósz*, *Torontálmegye*, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldi magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű nagy főrajjegyzékét. 3633

— **Praeservatív** ideális legjobb minőségben *Vojtek* és *Weiszna*. 112

FERENCZ JÓZSEF

SPORT.

+ **A Meteor kerékpárklub** holnap, csütörtökön este kilenc órakor tartja rendes havi választmányi gyűlését, amelyre a tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A váltóhamisító bárónő.** *Budapest*-ről táviratozzák: A törvényszék vádtaácsa ma tárgyalta *Gosztonyi Gézané*, szül. *Pongrácz Margit* bárónőnek és *Lázár Istvánnak* felfolyamodását, amelyet a vizsgálati fogságot elrendelő végzés ellen adtak be. A vádtaács *Gosztonyinét* szabadlábra helyezte, de *Lázárt* továbbra is megtartotta a vizsgálati fogságban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Dr. F. Arad. Verse elolvasása után szíves örömet konstataljuk, hogy a poemát tényleg Ön írta. Bár ne írta volna! A kis vers a nagy papirkosárba került.

NAPIREND.

Január 17. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Antal remete. — Protestáns naptár: Antal. — Görög-keleti naptár (Január 4.): Teokliszt. — A nap két 7 óra 44 percker, nyugszik 4 óra 35 percker.

A **Fehér Kereszt-egyesület** ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: *Dr. Leitner Ernő* délután 3-4. *Dr. Fodor* délelőtt 8-9. *Dr. Rosenbaum Pál* délelőtt 8-9. *Dr. Hermann J. Károly* kedden és pénteken délelőtt 12-1 órakor.

Híjtelés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradon küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, fagyos körüli hőmérséklet, elvélve csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— *Az Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, január 18

Amerika ¼ olcsóbb. Csekvály forgalom. Változatos árak.

Az árak 50 kilóként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Bum áprillera	7.39—7.48	7.59—7.40
Bum októberre	7.68—7.69	7.68—7.69
Ross áprillera	6.74—6.75	6.75—6.76
Zab áprillera	7.39—7.34	7.36—7.3
Új tengeri	3.09	3.10—5.11

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 16 —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 127-128 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban 127-128 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 128-129 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240-260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslétszám: Január 13. napján volt készlet 17,644 darab, január 14. napján főlhajtatott 538 darab, január 14. napján elszállított 167 darab, január 15. napjára maradt készletben 18,015 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

A Scott-féle Emulsió

minőségében mindig egyforma, mert előállításához mindig a pénzzel, ügyességgel és gondnal megszereshető legjobb anyagok használatnak. A Scott-féle Emulsió készítésénél kizárólag a legfinomabb norvégiai gyógyszerkukamájolaj lesz feldolgozva és így a többi alkatrész is mindig csak elsőrendű minőségű. Ennek tulajdonítható, hogy a Scott-féle Emulsió rendkívüli táp- és gyógyerejét az orvos urak is méltatják s ez gyermekeknek és felnőtteknek, valamint a gyöngeség minden elképzelhető eseteiben mint kitűnő tápszor oly gyakran rendeltetik. A Scott-féle Emulsió hatásának erejében meszsze felülmúlja a közönséges csukamájolajat.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy. Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”
BUDAPEST, IV., VACI-UTCA 34-50.
Egy eredeti üveg ára: **2 K. 50 f.**
4000 Kapható minden gyógyszerházaiban.

CSARNOK.

Skrebetz őrnagyné nótája.

Irta: Kullnyl József.
(Folytatás.)

Sietve, bódultan törtetett előre a párok között, meggyőződni, hogy nem csalódott-e? Nem csalódott. Pulay hadnagy épp akkor segítette le az őrnagynéról a hosszú cobolyprémes bundát, mikor ő a teremvégi oszlopokhoz ért. Megállt és szédült, amint merev tekintettel, hosszan gyönyörködött a könnyű fehér csipkediszes ruhába öltözött szép asszony karcsu alakján, s aztán úgy szerette volna magát főbe verni, hogy józanabbnak, tisztábbnak érezze agyát. Nem tudta hirtelen, mitévő legyen. Úgy vélte, legjobb lesz, ha nem mutatkozik és észrevétlen az egyik oszlop mögé igyekezett kerülni.

— Szervusz, főhadnagy ur — szólalt meg mögötte öblös mély hangon Skrebetz őrnagy — későn jöttünk, vendégünk volt. Mulatok, há?
— Parancsára, őrnagy ur... mulatunk — dadogta zavartan.
— Nem táncolsz, há?
— Nagyon eltikkadtam.
— Persze, persze, egy kis frissítő nem árt, há? én meg átfáztam egy kicsit. Tarts velem egy pohárka cognacra
— Végem... Oda a fogadalom — gondolta magában és nem volt ereje, hogy ellentmondjon.

Az őrnagy nagy szeretettel beszélte el Csiri kutyájának ügyességeit, mialatt sűrűn kocintgatott, úgy, hogy mikor a felesége jutott eszébe, tanácsosnak vélte a főhadnagy karjába kapaszkodva menni a terembe.

Szünóra volt. Rurik azon törte a fejét, hogy mint lehetne valami ügyes ürügy alatt észrevétlen, minden feltűnés nélkül az őrnagyné közelébe jutni. Érezte, hogy már nem egészen ura gondolatainak. Mámoros akadozottsággal szövődtek a tervek agyában. Végre egy megtetszett. Úgy fog tenni, mintha nem tudná, hogy az őrnagyné jelen van. Magához intette a cigányt s aztán azon a kedves hízeltő hangon, amelyen csak a mámorukat titkoló emberek tudnak beszélni, kérte a hölgyeket, hogy dalaikat eljátszathassa. És a hölgyek vigan kacagva, örömmel mulattak a szép, daliás férfi diszkrét mókáin, melyekkel a zenét kísérte.

Mikor ahhoz az asztalhoz közeledett, hol az őrnagyné ült, mintha teljesen kijózanodott volna, komoly, férfias magatartást véve fel, szinte szertartásosan köszönt.

— Egész este nem láttam önt, főhadnagy ur — szól szemrehányólag a szép asszony.

Rurik lesütötte nagy, mélyen fekvő szemét, hogy ne lássa azt a vádló tekintetet s mint valami csinyen ért gyermek, piruló arccal állt előtte és zavartan, alig hallható hangon válaszolt.

— Az őrnagy urral időztem, nagyságos asszonyom.

— Ugy? Es természetesen utánam feleslegesnek tartotta, hogy érdeklődjek?

Egy korbácsütést szivesebben tűrt volna el abban a pillanatban a szép asszonytól, mint ezt a nem várt feleletet. Nem tudta, mit válaszoljon, nem tudott gondolkodni s mikor észrevette, hogy a szép asszony arcán egy könnyű engesztelő mosoly futott végig, tulhaldogan, tréfásan felelt a korholásra.

— Ugy, ugy, nagyságos asszonyom, mossa meg a fejem, rá szolgáltam. De azért méltóztassék megengedni, hogy a nótáját elhuzathassam. Melyik is az könyörgöm?

A szép asszony szemében valami csodálatos, édes nevető mosoly játszadozott és némán intett, hogy hajoljon hozzá. Aztán hamiskás, észbontó kacagással sugta:

Kopogós a csizmád, amit vettél
Arany a sarkantyuja
Hogy te engem soha nem szerettél
Mindig csak azt kopogja.

— De ezt csak később huzassa. — Majd hangosan tovább kacagott. — Érti? Érti, maga lumpián? — és jelentőségteljes melegséggel ragyogtak tovább a szemei.

— Értem, nagyságos asszonyom — és mámoros agyán amint átvillant a dal célzatosága, bódultan, mintegy öntudatlan, felkorbácsolt szenvedélylyel fordult a cigányok felé, hogy meg ne lássa lángra gyult arcát a többi asszony.

— A nagyságos asszony táncolni szeretne. Elég ideje pihentek. Lassu csárdást, Szotyí. Valami régi jó nótát húzz. Húzd az én nótám... Hogy is csak? „Kopogós a csizmád, amit vettél...”

Alig, hogy megszólalt a zene, az őrnagyné könnyedén perdült a főhadnagy erős, izmos karjaiba. Szótlán, elfogultan járták a táncot és kerülni látszottak egymás tekintetét, csak mikor a zene gyorsabb ütemben kezdte játszani a dalt, akkor vett bátorságot Rurik, hogy a keringésre közelebb vonja magához a karcsu, hajlékony derekat.

És sebesen keringve, amint széles melléhez érezte simulni az imádott asszony forró arcát, illatos lágy haját, mintha valami édes bűbajos álom szállta volna meg, szenvedélylyel telt szerelmes elhaló hangon sugta:

— Hazudik a nóta... hazudik a nóta.
— Pedig kopog a csizmája.

— Nem fog kopogni — szól lihegve, gyönyörtől ittasultan és lábhegyen ropta tovább a táncot. Az őrnagyné ott táncolt előtte, mint valami igézetes, csábító, szilaj démon és amint

kecsesen összevonta és kissé felemelte könnyű fehér csipkeruhaalját, kivillogtak a gyöngyhímzettes félcipőbe, aransárga harisnyába bujtattott apró lábait. Rurik hosszasan, elbűvölten nézte a fürge formás kis lábakat és szeretett volna leborulni, hogy összecsókolja őket...

A tánc végén fáradtan, szédülten vetette le magát az őrnagyné egy közeli pamlagra és csak annyit mondott alig hallható hangon:

— A következő tánc végén haza megyünk. Megengedem, hogy elkísérjen. Most hagyjon magamra...

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Január 16 —

Központi szálloda. Szemere Mihály birtokos és neje Budapest. — Hartenstein Jenő igazgató Budapest. — Steier József gyáros Bécs. — Köves Béla kereskedő Bécs. — Grünbaum Adolf kereskedő Budapest. — Hartstein Miksa kereskedő Budapest. — Klein Béla kereskedő Budapest. — Herzfeld Vilmos kereskedő Nagybecskerek. — Ullman Anna varrónő Buziásfürdő. — Kassel Dezső kereskedő Bécs. — Kende Márton kereskedő Budapest. — Braun Jenő fakereskedő Cegléd. — Vadas Géza kereskedő Budapest. — Ritter Vilmos magánzó Mosony. — Wagner Pál borkereskedő Besztercebánya. — Rodosy Sándor kereskedő Budapest. — Eisler Gyula kereskedő Budapest. — Ólaky Elemér birtokos Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Baksa Lajos ügyvéd Hmvársárhely. Lechner Bernhárd mérnök Brunn. Rajzinger János uradalmi tisztartó Temesvár. — Bánfalvy Miklós és családja Budapest. — Kutassy Sándor mérnök Budapest. — Vukovich László segédjegyző Nagymargitta. — Scherbán Imre magánzó és leánya Szeged. — Mandel Károly kereskedő Szeged. — Barta Emil hivatalnok Erdőszeg. — Váradi Gizella és leánya Makó. — Dr. Krémer Sándor orvos Békésgyula. — Vertán Imre birtokos és családja Kecskemét. — Morgenstern Mór kereskedő Versec. — Schmidt Sándor és családja Medgyes. — Szarvas Mihály birtokos Brassó. — Hajdu Ferenc gazdálkodó Szarvas. — Geel Ottó utazó Bécs. — Kohn Eduárd utazó Bécs. — Rosenzweig Dénes utazó Bécs. — Verner Jakab utazó Bécs. — Ackerman Vilmos utazó Budapest. — Polacsek Vilmos utazó Budapest. — Szemel Ármán utazó Budapest. — Farkas Dezső utazó Budapest. — Schatze Bernát utazó Budapest. — Hönig László utazó Budapest. — Fischhof J. utazó Budapest. — Deutsch Arthur utazó Budapest. — Feigl János utazó Bécs. — Herre Antal utazó Grác. — Halász Sándor utazó Miskolc.

Vass-szálloda. Herczog Andor utazó Budapest. — Veisz Géza kereskedő Budapest. — Arányi Dániel utazó Budapest. — Kohn Andor utazó Budapest. — Csokonai Vitéz Mihály hírlapíró Kolozsvár. — Székelyi Imre utazó Budapest. — Mőher Arnold utazó Bécs. — Stern Zsigmond utazó Budapest. — Benedek Arnold utazó Budapest. — Breiter N. utazó Budapest. — Kovács János utazó Pankota. — Blau Gyula utazó Pozsony. — Buder József utazó Budapest. — Gill N. utazó Kolozsvár. — Kádár Félix utazó Budapest. — Kalmár Fülöp utazó Budapest. — Normai Emil utazó Budapest.

Nemzeti Színház.

A) bérlet. A) bérlet.
Csütörtökön, 1907. évi január hó 17-én:

Hamlet.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare. Fordította: Arany János.

S Z E M É L Y E K:			
Claudius	Szathmári A.	1. sírásó	Kulesár L.
Hamlet, öccse	Kesztyer Ede.	2. sírásó	Faludi K.
Horatio	Delli Lajos.	Gertrud	Bácsné.
Polonius	Várnai Jenő.	Ophelia	Kápolnai J.
Laertes, fia	Beégi S.	A színész	Hunyadi J.
Roseukranz	Marházi M.	A színésznő	Koróssy Jucl.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

Menyasszonyok figyelmébe!

12 személyes üvegkészlet 100 drb. Frt. 25.
Finom gravírozott üvegből: K. 50.
3 Vizes üveg
3 Boros „
2 Likör „
12 Cognacv. likörpohár
12 Tokaji boros pohár
12 Vörös boros „
12 Söröstümbler
18 Vizespohár
12 Boros pohár
1 Gyümölcsállvány
1 Befőltetál
12 üvegtányér

Legfinomabb minőségű porcellánok:

Étkező készlet 6 szem. 26 db. Frt. 6.50-tól
Feljebb.
12 személyes étkező készlet 80 dból } Frt.
12 „ kávéskészlet 15 „ } 62.50
12 „ teás „ 15 „ } K. 125.
12 „ mokka „ 15 „ }
Összesen 125 darab

Rendkívül olcsó mosdókészletek, Villany, légszusz, benoidgáz és egyéb csillárok. Esküvői ajándékok, Valódi nikkell főző és diazedények stb. stb.

Gebhart Testvéreknel
ARADON.
Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)
Üveg, porcellán, tükör, képeret, lámpa és csillár üzlet — Üvegezési vállalat. Vidéki megrendelések pontosan eszközölnetnek. 2906

KNEFFEL KÁROLY és FIA
 VÁSÁRKESKEDÉS
 SZÉN-OSZTÁLYA
 ARAD, ANDRÁSSY TÉR 14. sz.
 TAKARÉKTŰZHELY-SZÉN,
 BÜKK-FASZÉN,
 LÉGSZESZ-PIRSZÉN,
 KOVÁCS-SZÉN.
SALON-FŰTŐSZÉN.
 Élismerélt gyűjteményben
 HÁZHOZ SZÁLLÍTÁST
 MÉRLENDÉLESEK
 HATÁR-ÉRTÉKESÉRT
 75 L. MÁRTI INDI KÉRDÉS
 ALKALMAZÁSRA
 TELEFON SZÁM 139

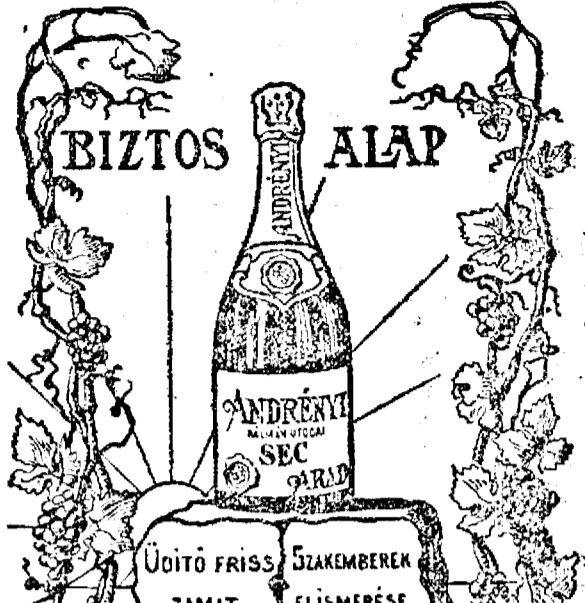
Köszén tüzelés
 takaréktűzhelyben és kályhában rendkívül
 hőtartó és jelentékenyen
 olcsóbb mint a tűzifa

Könyvkötészetünkben
 egy ügyes fiú
 tanulónak
 felvétetik.

Rövebbet a kiadóhivatalban.

Valódi 5147
Perzsa Szőnyegek
 raktára
 Arad, Deák Ferencz-utca 2. sz.
 (Sebessy-féle ház)
Schwartz Zsigmondnál
 létezik.
 Árak 15 forinttól kezdve.

BIZTOS ALAP

ÜDÍTŐ FRISS SZAKEMBEREK
 ZAMAT. ELISMERÉSE.
 HAGYOMÁNYOS FRANCIA MÓDSZER. REMEK ILLAT. KIVÁLÓ APRÓ GYÖNGY.
 NAGY GONDDAL MEGVÁLOGATOTT BOROK. SZAKSZERŰ KEZELÉS. ELKIISMERETES GONDOZÁS. SAJÁT MINTA-SZERŰ SZŐLŐBIRTOK.

1037—1907.

Hirdetmény.

Az 1875. évi XLVII. t.-cikk 8. §-a értelmében a föld és házbirtokosok ezen jövedelmükre kirótt adók után fizetendő általános jövedelmi pótdadónál csökkenőleg figyelembe veendő az ingatlanokra kamat feltüntetése mellett bekebelezett adóságok után fizetett évi kamatok 10%.

Figyelmeztetjük a város föld és háztulajdonosait, hogy ingatlanaira zálogjogi bekebelezett teher tételeket bezárólag folyó évi január hó 31-éig az erre vonatkozó igazoló okmányoknak felmutatása mellett a városi adóügyi osztálytól ingyen kapható bejelentési íven annál is inkább bevalják, mivel a később beérkező bejelentések csak az adó év október hava 15-éig a m. kir. pénzügyigazgatóságához benyújtandó igazolási kérelem alapján vehetők figyelembe.

Arad, 1907. évi január hó 12.

A városi tanács.

Minden elképzelhető

órajavítás
1 korona.

Zsebóraüveg, mutató 10 kr.

Schwimmer Albert

órásmesternél Aradon, 137

Szabadság-tér 5-8. szám alatt.

(Pótl. kávéház mellett.)

Kérem a czimre
 ügyelni.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, agyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

Rekedtség, e'nyálkásodás ellen

kiváló jó hatású a valódi

HAJDU MELL TEA.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kis gyermekek köhögése ellen a legjobb hatású a

GYERMEK-SZIRUP.

Egy üveg ára 60 fillér.

Láz, váltóláz, hidegjelés ellen gyermekek a legszívesebben veszik a

Rozsnyay-féle valódi chinin cukorkát.

Nem keserű! Csak a valódi készítményt fogadjuk el. 1 doboz 10 darabban 1 kor.

Kapzató egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

3841

Arad, Szabadság-tér.

KOSSUTH-utca
67. sz.

CZERNUCZKY MIHÁLY

cipész-mester üzletében

a legjobb anyagból készült **férfi, női és gyermek cipők** nagy választéka. — Megrendeléseknél szívesen bűrkök nagy választéka.

Saját készítés!

709 **Olcsó ár!**

Pontos kiszolgálás!

Üzlettársat keresünk!

az Aradon üzemben levő aradi szabadalmazott hornyolt cserép és téglagyárhoz, a gyár megnagyobbításának céljára.

Az üzem tiszta jövedelméről vagy közelebbi felvilágosításokkal b. megkeresés esetén szívesen szolgálunk. 75.

Tisztelettel

Baszista és Gábor,

aradi szab. hornyolt cserép és téglagyárosok.

Jroda: Szabadság-tér 9. sz.

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy Aradon Deák Ferencz-utca 2. szám alatt (Sebessy-ház) egy, a mai kor és modern ízlés minden követelményének megfelelő

női kalap divat-terem nyitottam.

Üzletemben a legelőkelőbb cégektől kikerült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Általános és a legnagyobb választék gyászkalapokban.

Átalakítások és minden é. szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztetnek.

Videki megrendeléseket a legmesszebbmenő körültekintéssel eszközölök. 1981 Szíves partfogást kér

AMTMANN ANNA

Arad, Deák Ferencz-utca 2.

30 napig maradnak érvényben ezen rendkívül mélyen leszállított Occassió áruk.

Csak elsőrendű minőségű áruk olcsó árban!

Rumburgi vászon uri nadrágra	frt	3.85	4.45
Teljes vég királyvászon női fehéreneműre, vékony szálu	"	5.—	5.50
Teljes vég hollandi vászon ágyneműre	"	5.80	6.65
Cégem különlegessége 50 rőfös rumburgi minden célra alkalmas	"	7.95	9.—
Teljes vég szintartó Canavász, kitűnő mi- nőség	3.90	4.50	5.50
Teljes vég Schiffon, kitűnő minőség	frt	3.90	
" " Schroll, kitűnő minőség	"	4.85	
" " " jobb minőség	"	5.25	
" " " egész finom minőség	"	6.65	
Lepedővászon varrás nélkül 1 szélben	5.94	6.50	7.75
6 személyes cérna damaszt étkezőteríték, abrosz és 6 szalvéta	frt	1.85	2.45
12 személyes cérna damaszt étkező teríték, abrosz és 12 szalvéta	"	5.—	6.35
6 személyes szebbnél-szebb cérna damaszt kávés-teríték, abrosz és 6 szalvéta	1.35	1.66	2.75
6 darab cérna damaszt óriási törülköző	frt	1.44	
6 " " vászon pohártörő 65 kr., lenvászonból	"	—88	1.25
6 " " flanel pohártörő	"	—48	
Alkalmi vétel rouge paplan most	"	2.72	
Selyem klott óriási paplan, vattás	"	3.74	
Flanel takaró gyönyörű mintákban	1.25	1.65	2.25

Uri fehéreneműekre.

5 rétü kézelő, színes vagy fehér	frt	—24
R. A. 5 rétü uri gallér, darabja	"	—15
Tartós uri ing, sima, divatos mellel	"	—98
D. D. Schiffon uri ing, sima, redős vagy piké mellel	"	1.12
R. R. Schiffon díszes, sima, redős vagy piké mellel	"	1.32
R. R. Schiffon háló ing	"	1.13
Tirol körper uri alsó nadrág 37, 52 és 68 krajczár.		
Francia szabásu himzett, gombos uri nadrág 72 kr.		
6 darab kitűnő vászon zsebkendő 49, 65, 78, 95 kr.		
Fegyházi kötött uri harisnya most 15, 22, 29 kr.		
Kötött gyapú uri harisnya most 35, 42, 46 kr.		
Tartós uri esernyő 1 frt 25 kr.		
Mindenki vegyen nyerselyem elegáns esernyő most 1 frt 75.		

Valamint összes raktáron lévő áruk minden
versenyt felülmuló olcsó árban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Meg nem felelő árúért a pénz visszandadjik. 2304

Reiner S. Sándor

alkalmi áruháza Szabadság-tér 15.

A nagyforgalom miatt mintákat nem küldhetünk.

Nagyban és kicsinyben.

Braun Ignác

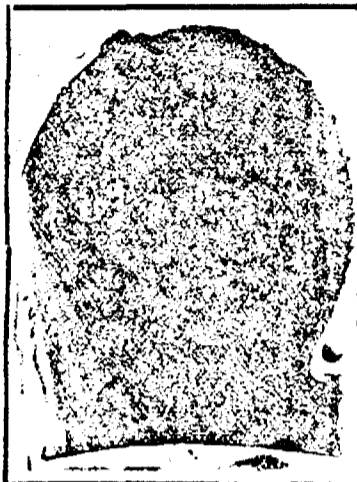
Kubina Béla

üzletvezető papirkereskedése ARAD, Deák Ferenc-utca 2. (Sebesi ház) volt Krausz Paulin-féle üzletteliségben megnyitott. Ajánlja dusan felszerelt raktárat, a legolcsóbb árak mellett nagyban és kicsinyben. Szivartva hüvelyek gyári raktára. 1 doboz 100 darab 8 krtól 30 krig, 10 doboz 1000 darab 70 krtól 2 frtig. Képes levelezőlapok nagy választékban. Darabja 1 krtól 10 krig, 100 drbként 80 krtól 7 frtig. Azonkívül minden e szakmába vágó áruk, író és levélpapírok, üzleti könyvek, iskolai írószeresek, füzetek, szóval mindennemű cikk a legolcsóbb árban kaphatók. Pontos és gyors kiszolgálás. A nagyérdemű közönség becses partfogásáért esedezik

Kubina Béla,
üzletvezető.

2871

Hallatlan olcsó árak.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle
Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépi.

A Földes-féle MARGIT-CREMET gyorsan és biztosan ható
tartalmatlan zsír széplők, májstótok, bőrtakák, pattanások,
kiütések s mindennemű bőrbetegségek ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tőlely felhasználása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle

Hajregenerator

az ősz haj eredeti színetet s ifjúkori szépségét rövid idő
alatt visszaadja. Sem a fejbőrre, sem a fehéreneműre nem piszkítja.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle

Goldelse

aranyzőkére fest minden haját. Meglepő eredmény.
Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korpaképződést meg-
szünteti. Ára egy üvegenek 2 kor.

Hajós-féle

Depilatorium

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer.
Kezelése a legegyszerűbb. 5 perc alatt a haját bármely helyről
eltávolítja. Ára 1 kor.

Penti szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszerésztárában

3881

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Egy jó karban levő 2 lóerős

GÁZMOTOR

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

8188—1906 tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A borosjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstárnak önkéntes árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék és a borosjenői kir. járásbíró területén fekvő és a silingyiai 74. számú telekjegyzőkönyvben A. + 1. sor. (170—171.) hrszám alatt foglalt 650 □-öles beltelek az azon levő 78. népsorszámu házzal 119 kor., a silingyiai 213. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1. sor. (61—62.) hrzi szám alatt foglalt 1390 □-öles beltelek az azon levő 27. népsor számu házzal 617 korona és a silingyiai 254. számú telekjegyzőkönyvben A. + 1. sor., 1104. hrzi szám alatt foglalt 600 □-öles szőlőnek a kir. kincstár illető felerésze 18 korona kikialtási árban az 1907. évi február hó 23. napjának d. e. 10 órájkor Silingyia község házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladni.

1. A kikialtási áron alól az ingatlanok el nem adatnak.

A silingyiai 213. számú telekjegyzőkönyvben G. 1—2. alatt Draucsán Mari fia és Vigyikán Onyika javára bekebelezett szolgalmi jog érintetlenül hagyatik.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 11 korona 90 fillért, 61 korona 70 fillért és 1 korona 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-o. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt át-szolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap, a második ugyanazon naptól számított 30 nap, a harmadikat ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. évi december 6-án 39425. I. M. szám alatt kelt rendeletben előírt módon a buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró telekkönyvi hatóságnál, továbbá Silingyia, Apatelek és Lugozó községek előjáróságainál megtekinthetők.

Borosjenőn, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1906. évi december hó 16-án.

Székely,
kir. albiró.

Hopp Károly

műszaki irodája

Arad, Széchenyi-utca 5. sz.

Tervezése és kivitele:

vizellátás és világítási,

valamint

mórtotelepeknek, stb.

Elsőrendű különlegességi

* gyárak képviselősege. * 2811

RÉZ ÉS VASBUTORGYÁR ARADON.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a tavaszi szezóra való tekintettel a villa és kerttulajdonos urakat, hogy

kerti lugasaim, székeim-, padjaim- és napvédőim

elsőrendű, számtalan évekig tartó, rendkívül izléses kiállításban nagy mennyiségben rendelkezésre állnak bármilyen nagyság és méret szerint.

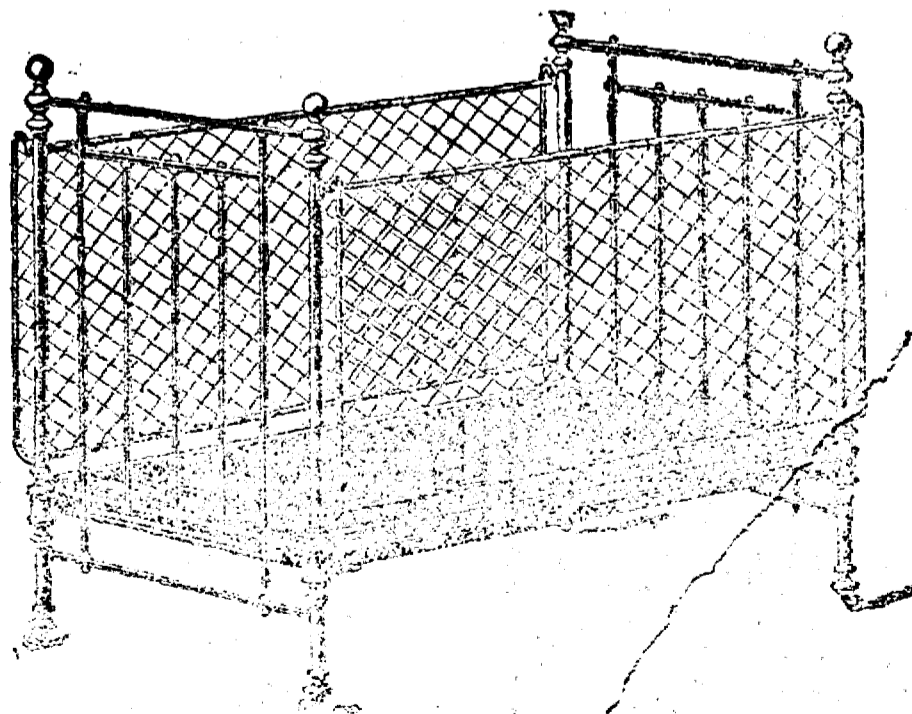
Saját gyártmányu

2986

Réz- és vasbutorok, sodrony-ágybetétek

pazar kiállításban.

Kívánatra képes árjegyzékkel vagy írásbelileg szolgálak költségmentésel

Szíves megrendelést kér kitűnő tisztelettel

FLEISCHER TESTVÉREK.

Gyárhelyiség: Aulich Lajos-utca 14. szám.

Raktár: Lázár Vilmos-utca (Földes-palota.)

Telefon szám 428.

Uj házban!

Flórián-utca 6c. alatt

kiadó az emeleten egy alkoves lakás butorozva, esetleg üresen, légszecsillárokkal ellátva. Kiadó a földszinten egy 4 szobás lakás előszobával és mellékhelyiségeivel. Bővebbet:

Brunner Bélánál

Szabadság-tér 20. 3204

Ha köszvényben, reumában, lúthiában szenved legjobban egy üveg

Dr. Fleisch-fele

köszvény-szeszt,

mely csúsz, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájalmakat és dagasztásokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető. Kapható

Dr. FLEISCH E. M.

„Nagykorona” gyógyszerárterében

Győr, Baross-utca 24. szám.

Másfél decliteres üveg ára 2 kor. Huzamosabb használatra való „Családi” üveg ára 5 kor. 3 kis, vagy 2 „Családi” üveg rendelkezésénél már bérmentve utánvételt küldjük. 2486

Egy 50 év óta fenálló

jó forgalmu

üzlethez,

mely 10% biztos jövedelmet hoz,

társatkeresek

30 ezer korona készpénz befektetéssel az üzlet kibővítése céljából.

Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal. 95

18—1907. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Kapa-utcai községi elemi leányiskola udvarának feltöltése és utcai járda kövezetjének elkészítésével kapcsolatos munkák elvállaltása iránt folyó évi január hó 28-án d. e. 10 órákor árlejtést tart.

Kikialtási-ár: 1559 korona 14 fillér

Bánatpénzül leteendő a kikialtási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1907. évi január hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fal

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léccel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át,
ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, úgy
többé nem lesz az ily poton áron beszerezhető.

Alapított 1869

Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Arad, Halász-utca.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes agyagból készült

cserépkályháit és kandalóit

minden kivételben, ugyszintén **takarék-tűzhelyek és fürdő-
kádák kifalazását, nemkülönben központi fűtések be-
rendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javítások vagy át-
alakítások** megbízható szakképzett szerelőik által pontosan és gyorsan, a lehető legjótányosabb árban végzetnek úgy helyben, mint vidéken.

Összes cserépkályhám bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyors-
melegítő** kívánatra felszerelhető, nemkülönben Maidingen rendszer
szerint fekete vagy piroszén fűtésre mint töltőkályha felállítható.

B. megbízását kérve, maradtam

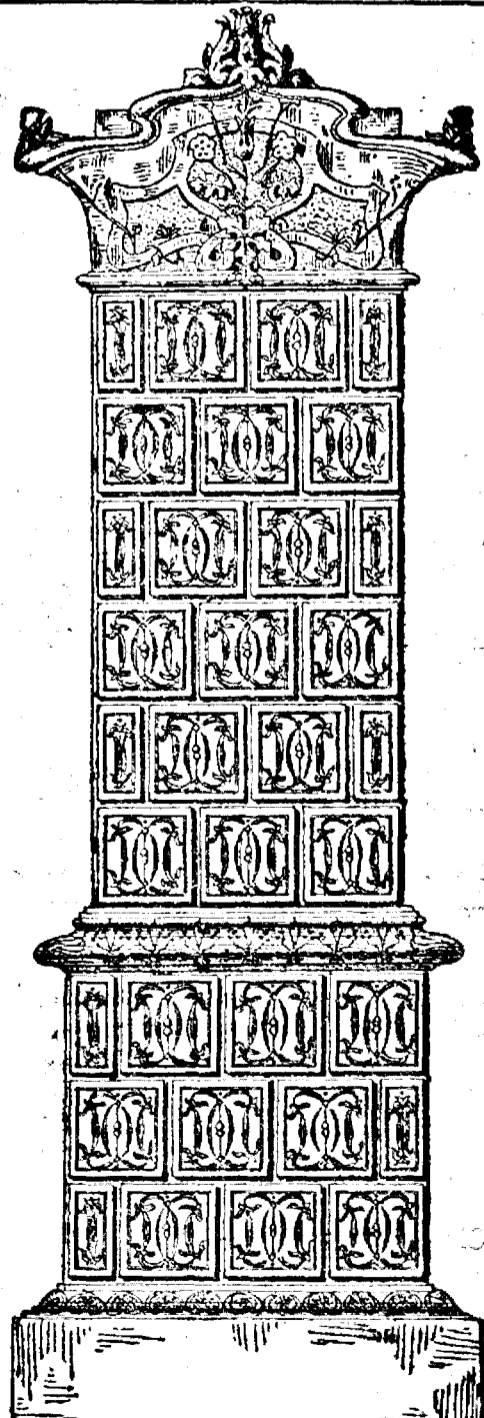
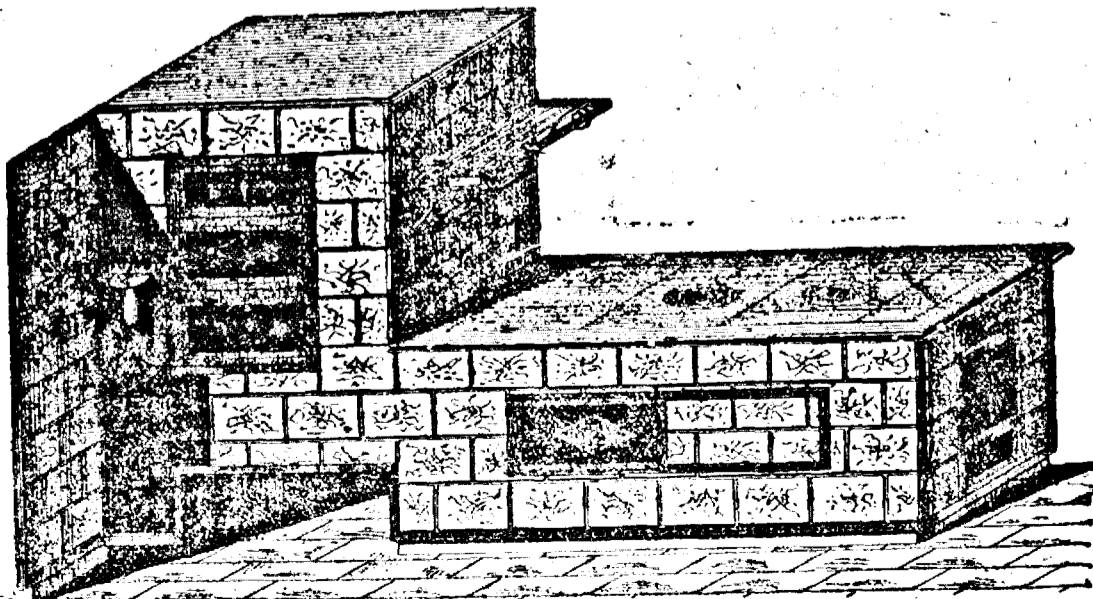
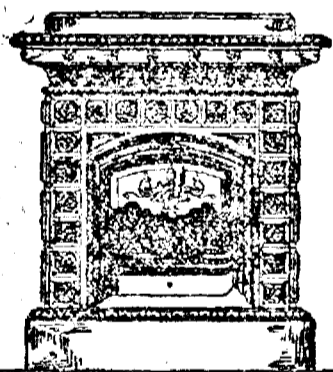
2657

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kívánatra bárkinek bérmentve megküldetik

APRÓ HIRDETÉSEK.

AKINEK

ismeretség híján

házasra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
körtészre.kulcsárnőre,
gazdaszónyira,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát.üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet.halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

AKI

mindzeket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbán ér célt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszédű tehetséges urak
álljanak a kaimazást kaphatnak egy
könnyen eladható házi cikk el-
adására. Pénzbeszedők óvadékkal
kerestethetnek. Ajánlatok „K & CO.”
jellel a kiadóhivatalba kéretnek.
2881

Több száz

rongált dobozu levélpapírt minden
elfogadható árban árusítok. Veszek
könyvtárakat. — **Kerpel Izsó**
könyvkereskedő. 2685

Szóló!

A muzikai hegyen egy jó fekvésű
7 holdas termő szőlő szép nagy
épülettel, uri lakással teljesen be-
rendezve eladó. Cím a kiadóhiva-
talanban. 81

Eladó

egy alig használt Schunda-féle pe-
dálós diófa cimbalom. Megtekin-
hető Ries és Társa, Szabadság-tér
5-6. sz. 92

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi,
szépirodalmi és egyéb munkákat leg
magasabb árban **Ingusz I. és**
Fia könyvkereskedő Arad 235.

Gépirónó állást keres.

Cím a kiadóban.

Sarok-üzlethelyiség

melyben eddig szőlő-üzlet volt,
alkalmas lakással, kiadó. Bővebbet
Aranykéz-utca 20. sz.

Elveszett

folyó hó 15-én Detta 276 rag zszámu
700 gr. súlyu iratokat tartalmazó
posta göngyöleg. A megtaláló szí-
veskedjék jutalom fejében a kul-
turmérnöki hivatalban azt átadni.
98

Megérkeztek a béli divat-ujdonságok!

Brunner Béla

Ért divat- és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20. sz.

(Forray-u. sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát
hol a legszebb és legdivatosabb béli
ingek, gallérok, kékzők, nyak-
kendők, keztük, selyem zseb-
kendők, harisnyák, stb. ujdonságok
kaphatók.Legszebb béli toll-, selyem-,
gazé-legyesők kiállítására melyen
leszállított árakon.Nagyszerű választék francia és angol
illatszer különlegességekben.

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Videki megrendelések azonnal el-
intéztetnek. 1907

Póthirdetmény.

A kisjenői kir. jbiróság, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
miszerint a kir. kincstár végrehaj-
tatónak, Pálfi József végrehajtást
szenvető elleni 239 kor. 51 fillér
s jár. iránti végrehajtási ügyében
4488—1906. sz. a. kibocsátott ár-
verési hirdetményben a cs.-simándi
410. sz. tjkvben A. I. 2., 3. sorsz.
alatti ingatlan 1864 kor. kikiáltási
árban Simánd községhezánál 1907.
évi február hó 5. napjának délelőtti
9 órájára kitűzött árverés az 1881.
LX. t.-c. 167. §-a alapján Mosko-
vics Zsigmond végrehajtató érde-
kében is 288 kor. 22 fill. tőke kö-
vetelés s járulékaik kielégítése vé-
gett megtartatni fog.Kelt Kisjenőn, 1906. évi de-
cember hó 1. napján.A kisjenői kir. jbiróság, mint
telekkönyvi hatóság.

Tabajdy,

97 kir. ítéltáblai bíró.

Rendkívüli ujtás a
ruhavarrás

terén.

Nagyságos Asszonyom!

Mielőtt ruhát varratna, tegyen
námam kísérletet. Bebizonyítom a
mélyen tisztelt hölgyközönségnek,
hogy olcsó árért is lehet izléses,
csinos és finom munkát végezni.Teljes ruha varrás . . . 5 frt.
Kosztüm . . . 7 frt.
Schlafrock . . . 2 frt.
Bluz . . . 2 frt.

Kiváló tisztelettel 2010

özy. Ferin Mirónné,

Kossuth-utca 68. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönségnek tudomására adni, hogy
Fischer Samu

pék- és sütőde

üzletét

átvettem és saját nevem alatt ve-
zetem. — Minden nap friss fehér
sütemény, fehér kenyér, barna és
rozskenyér és valódi gracham ke-
nyér, dé-uráni sütemény és házi
kenyér szépen és izlésesen lesz
készítve 2891Kérem a nagyérdemű közönség
becses pártfogását.

Tisztelettel

Leicher Frigyes,

Deák Ferencz-utca 16.

A ki jó

zamatos, igen finom
Rumot akar készíteni,
vegyen 30 fillérért egy
üveg 2871

Rumkivonatot.

Ebből a rajta lévő u a-
sítás szerint pár perc
alatt 1 liter finom thea
rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél.

Telefon szám 126

Telefon szám 126

WUNDER, kárpitos műterme

Temesvár-Belváros,

Korvin Mátyás-utca 3.

Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos műter-
mát, a legújabb, legstílusosabb és legolcsóbb díszítéseit és butor-
munkáit — Eivállások — konkurrenzia nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legerősebbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Szám-
talanszor bebizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.:
Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a
legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalataim
réven azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek
a legfontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közön-
ség bizalmát megnyerem. 27

Kiváló tisztelettel

WUNDER VILMOS.

Plissirozás és gouvelirozás bár-
mely szélességben elfogadtatik.

Városi telefon 477.

Ifj. Kópetkó

Károly

Arad, Weitzer János-u. 2.
(Minorita-palota.)

Béli seson beállítával

Béli keztük,

Béli harisnyák,

Béli legyezők,

Béli virágokban

óriási nagy választék.

Megyei telefon 477.

Tégla,
Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkémence téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

A méteres vasut megálló helye.

Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvétetnek Karolina-u.
7. sz. irodámban, vagy Maros-ut-
cai lakásomban. A téglát vám és
fuvarmentesen házhoz szállítom. —
A gyárba saját új mű utam vezet.
Nagy raktár saját gyártmányu hor-
nyolt és kupola cserepekben, flae-
ter-, kút- és facon-téglákban.

SZÁLLASY ALADÁR

harisnya-kötődeje

Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,

valamint 26

keztük, kamáslik, alsószok-
nyák, alsóingek és minden e
szakmába vágó javításokat.Női és férfi fejelés 50 fillértől 60—
70 fillérig, gyerek harisnya 40—50
fillérig, női harisnya új 80 fillértől
egész 1 kor. 40 fillérig, férfi haris-
nya 60 fillértől 1 kor. 20 fillérig.Magamat a t. közönség szives
figyelmébe ajánlván és becses párt-
fogását kérve, maradtam

kiv. tisztelettel SZÁLLASY ALADÁR

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

új áruháza

a József főherceg uton megnyílt.

24 évig az aréna épületben volt üzletün-
ket a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

(Müller-házba)

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt
abban a kellemes helyzetben vagyunk,
hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal
olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.Magunkat a n. é. közönség szives
pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 2682